Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 16 grudnia 2020 r.*

Spis treści

Ramy prawne 12

Protokół nr 14 12

Porozumienie EMS 12

Rezolucja Rady Europejskiej z dnia 13 grudnia 1997 r. 14

Decyzja 2013/236 14

Deklaracja Eurogrupy z dnia 25 marca 2013 r. 14

Prawo cypryjskie 15

Okoliczności postania sporu 16

Postępowanie przed Sądem i zaskarżone wyroki 18

Postępowanie i żądania stron przed Trybunałem 19

Sprawy C-597/18 P i C-598/18 P 19

Sprawy C-603/18 P i C-604/18 P 19

W przedmiocie wniosku o otwarcie na nowo ustnego etapu postępowania 20

W przedmiocie odwołań Rady w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P 21

Argumentacja stron 21

Ocena Trybunału 23

W przedmiocie odwołań wzajemnych Rady w sprawach C-603/18 P i C-604/18 P 26

Argumentacja stron 26

* Język postępowania: angielski.

Ocena Trybunału 27

W przedmiocie odwołań skarżących w pierwszej instancji w sprawach C-603/18 P i C-604/18 P 29

W przedmiocie zarzutu pierwszego 29

Argumentacja stron 29

Ocena Trybunału 29

W przedmiocie zarzutów od drugiego do czwartego 29

Argumentacja stron 29

Ocena Trybunału 30

W przedmiocie zarzutu piątego 31

Argumentacja stron 31

Ocena Trybunału 32

W przedmiocie zarzutu szóstego 32

Argumentacja stron 32

Ocena Trybunału 34

W przedmiocie zarzutu siódmego 36

Argumentacja stron 36

Ocena Trybunału 37

W przedmiocie zarzutu ósmego 38

Argumentacja stron 38

Ocena Trybunału 39

W przedmiocie skarg do Sądu 42

W przedmiocie kosztów 42

Odwołanie – Polityka gospodarcza i pieniężna – Program wsparcia na rzecz stabilności Republiki Cypryjskiej – Restrukturyzacja cypryjskiego długu publicznego – Decyzja Rady Prezesów Europejskiego Banku Centralnego (EBC) w sprawie awaryjnego wsparcia płynności w następstwie wniosku Banku Centralnego Republiki Cypryjskiej – Deklaracje Eurogrupy z dnia 25 marca, 12 kwietnia, 13 maja i 13 września 2013 r. – Decyzja 2013/236/UE – Protokół ustaleń dotyczący szczegółowych warunków w zakresie polityki gospodarczej zawarty między Republiką Cypryjską a europejskim mechanizmem stabilności (EMS) – Prawo własności – Zasada ochrony uzasadnionych oczekiwań – Równość traktowania – Odpowiedzialność pozaumowna Unii Europejskiej

W sprawach połączonych C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P i C-604/18 P

mających za przedmiot cztery odwołania w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniach 21 września 2018 r. (sprawy C-597/18 P i C-598/18 P) oraz 24 września 2018 r. (sprawy C-603/18 P i C-604/18 P),

Rada Unii Europejskiej, którą reprezentują A. de Gregorio Merino, I. Gurov oraz E. Chatziioakeimidou, w charakterze pełnomocników,

strona wnosząca odwołanie (C-597/18 P),

popierana przez:

Republikę Finlandii, którą reprezentują S. Hartikainen oraz J. Heliskoski, w charakterze pełnomocników,

interwenient w postępowaniu odwoławczym (C-597/18 P),

w której pozostałymi uczestnikami postępowania są:

Dr. K. Chrysostomides & Co. LLC, z siedzibą w Nikozji (Cypr),

Agroton plc, z siedzibą w Nikozji,

Joanna Andreou, zamieszkała w Kato Pyrgos (Cypr),

Kyriaki Andreou, zamieszkała w Kato Pyrgos,

Bundeena Holding plc, z siedzibą w Nikozji,

Henrietta Jindra Burton, zamieszkała w Londynie (Zjednoczone Królestwo),

C & O Service & Investment Ltd, z siedzibą w Nikozji,

C.G. Christofides Industrial Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Phidias Christodoulou, zamieszkały w Nikozji,

Georgia Phanou-Christodoulou, zamieszkała w Nikozji,

Christakis Christofides, którego reprezentuje jego wykonawca testamentu,

Theano Chrysafi, zamieszkała w Nikozji,

Andreas Chrysafis, zamieszkały w Nikozji,

Dionysios Chrysostomides, zamieszkały w Nikozji,

Eleni K. Chrysostomides, zamieszkała w Nikozji,

Eleni D. Chrysostomides, zamieszkała w Nikozji,

D & C Construction and Development Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Chrystalla Dekatris, zamieszkała w Nikozji,

Constantinos Dekatris, zamieszkały w Nikozji,

Dr. K. Chrysostomides and Co., z siedzibą w Nikozji,

Emily Dragoumi, zamieszkała w Nikozji,

Parthenopi Dragoumi, zamieszkała w Nikozji,

James Droushiotis, zamieszkały w Nikozji,

Eastvale Finance Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Nicos Eliades, zamieszkały w Nikozji,

Tereza Eliades, zamieszkała w Nikozji,

Goodway Alliance Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Christos Hadjimarkos, zamieszkały w Johannesburgu (Afryka Południowa),

Johnson Cyprus Employees Provident Fund, z siedzibą w Nikozji,

Kalia Georgiou LLC, z siedzibą w Limassol (Cypr),

Komposit Ltd, z siedzibą w Tortoli (Brytyjskie Wyspy Dziewicze),

Platon M. Kyriakides, zamieszkały w Nikozji,

L.kcar Intermetal and Synthetic Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Lois Builders Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Athena Mavronicola-Droushiotis, zamieszkała w Nikozji,

Medialgeria Monitoring and Consultancy Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Neita International Inc., z siedzibą w Mahé (Seszele),

Sophia Nicolatos, zamieszkała w Limassol,

Paris & Barcelona Ltd, z siedzibą w Tortoli,

Louiza Patsiou, zamieszkała w Larnace (Cypr),

Probus Mare Marine Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Provident Fund of the Employees of Osel Ltd, z siedzibą w Nikozji,

R.A.M. Oil Cyprus Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Steelway Alliance Ltd, z siedzibą w Hongkongu (Chiny),

Tameio Pronoias Prosopikou Genikon, z siedzibą w Nikozji,

The Cyprus Phassouri Estates Ltd, z siedzibą w Limassol,

The Prnses Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Christos Tsimon, zamieszkały w Nikozji,

Nafsika Tsimon, zamieszkała w Nikozji,

Unienergy Holdings Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Julia Justine Jane Woods, zamieszkała w Pafos (Cypr),

których reprezentuje P. Tridimas, barrister,

skarżący w pierwszej instancji (C-597/18 P),

Unia Europejska, którą reprezentuje Komisja Europejska,

Komisja Europejska, którą reprezentują L. Flynn, J.-P. Keppenne oraz T. Maxian Rusche, w charakterze pełnomocników,

Europejski Bank Centralny (EBC), który reprezentowali początkowo M.O. Szablewska oraz K. Laurinavičius, w charakterze pełnomocników, wspierani przez H.-G. Kamanna, Rechtsanwalt, a następnie K. Laurinavičius, G. Várhelyi i O. Heinz, w charakterze pełnomocników, wspierani przez H.-G. Kamanna, Rechtsanwalt,

Eurogrupa, którą reprezentuje Rada Unii Europejskiej,

pozwani w pierwszej instancji (C-597/18 P),

Rada Unii Europejskiej, którą reprezentują A. de Gregorio Merino, I. Gurov oraz E. Chatziioakeimidou, w charakterze pełnomocników,

strona wnosząca odwołanie (C-598/18 P),

popierana przez:

Republikę Finlandii, którą reprezentują S. Hartikainen oraz J. Heliskoski, w charakterze pełnomocników,

interwenient w postępowaniu odwoławczym (C-598/18 P),

w której drugą stroną postępowania są:

Eleni Pavlikka Bourdouvali, zamieszkała w Meneu, (Cypr),

Georgios Bourdouvalis, zamieszkały w Meneu,

Nikolina Bourdouvali, zamieszkała w Meneu,

Coal Energy Trading Ltd, z siedzibą w Road Town (Brytyjskie Wyspy Dziewicze),

Christos Christofi, zamieszkały w Larnace,

Elisavet Christofi, zamieszkała w Larnace,

Athanasia Chrysostomou, zamieszkała w Pafos,

Sofoklis Chrysostomou, zamieszkały w Pafos,

Clearlining Ltd, z siedzibą w Road Town,

Alan Dimant, zamieszkały w Herclijji (Izrael),

Dodoni Ependyseis Chartofylakou Dimosia Etaireia Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Dtek Holdings Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Dtek Trading Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Elma Holdings pcl, z siedzibą w Nikozji,

Elma Properties & Investments pcl, z siedzibą w Nikozji,

Agrippinoulla Fragkoudi, zamieszkała w Nikozji,

Dimitrios Fragkoudis, zamieszkały w Nikozji,

Frontal Investments Ltd, z siedzibą w Limassol,

Costas Gavrielides, zamieszkały w Mamari (Cypr),

Eleni Harou, zamieszkała w Nea Pendeli (Grecja),

Theodora Hasapopoullou, zamieszkała w Nikozji,

Gladys Iasonos, zamieszkała w Larnace,

Georgios Iasonos, zamieszkały w Larnace,

Jupiter Portfolio Investments pcl, z siedzibą w Nikozji,

George Karkousi, zamieszkały w Canterbury (Australia),

Lend & Seaserve Ltd, z siedzibą w Road Town,

Liberty Life Insurance pcl, z siedzibą w Nikozji,

Michail P. Michailidis Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Michalakis Michaelides, zamieszkały w Nikozji,

Rena Michael Michaelidou, zamieszkała w Nikozji,

Akis Micromatis, zamieszkały w Nikozji,

Erginos Micromatis, zamieszkały w Nikozji,

Harinos Micromatis, zamieszkały w Nikozji,

Alvinos Micromatis, zamieszkały w Nikozji,

Plotinos Micromatis, zamieszkały w Nikozji,

Nertera Investments Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Andros Nicolaides, zamieszkały w Nikozji,

Melina Nicolaides, zamieszkała w Nikozji,

Ero Nicolaidou, zamieszkała w Nikozji,

Aris Panagiotopoulos, zamieszkały w Nea Pendeli,

Nikolitsa Panagiotopoulou, zamieszkała w Nea Pendeli,

Lambros Panayiotides, zamieszkały w Nikozji,

Ersi Papaefthymiou, zamieszkała w Larnace,

Kostas Papaefthymiou, zamieszkały w Larnace,

Restful Time Co., z siedzibą w Wilmington (Stany Zjednoczone),

Alexandros Rodopoulos, zamieszkały w Atenach (Grecja),

Seatec Marine Services Ltd, z siedzibą w Limassol,

Sofoklis Chrisostomou & Yioí Ltd, z siedzibą w Pafos,

Marinos C. Soteriou, zamieszkały w Nikozji,

Sparotin Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Miranda Tanou, zamieszkała w Nikozji,

Myria Tanou, zamieszkała w Nikozji,

których reprezentują. P. Tridimas, barrister, oraz K. Chrysostomides, dikigoros,

skarżący w pierwszej instancji (C-598/18 P),

Unia Europejska, którą reprezentuje Komisja Europejska,

Komisja Europejska, którą reprezentują L. Flynn, J.-P. Keppenne oraz T. Maxian Rusche, w charakterze pełnomocników,

Europejski Bank Centralny (EBC), który reprezentują M.O. Szablewska oraz K. Laurinavičius, w charakterze pełnomocników, wspierani przez H.-G. Kamanna, Rechtsanwalt,

Eurogrupa, którą reprezentuje Rada Unii Europejskiej,

pozwani w pierwszej instancji (C-598/18 P),

Dr. K. Chrysostomides & Co. LLC, z siedzibą w Nikozji,

Agroton plc, z siedzibą w Nikozji,

Joanna Andreou, zamieszkała w Kato Pyrgos,

Kyriaki Andreou, zamieszkała w Kato Pyrgos,

Henrietta Jindra Burton, zamieszkała w Londynie,

C & O Service & Investment Ltd, z siedzibą w Nikozji,

C.G. Christofides Industrial Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Christakis Christofides, którego reprezentuje jego wykonawca testamentu,

Theano Chrysafi, zamieszkała w Nikozji,

Andreas Chrysafis, zamieszkały w Nikozji,

Dionysios Chrysostomides, zamieszkały w Nikozji,

Eleni K. Chrysostomides, zamieszkała w Nikozji,

Eleni D. Chrysostomides, zamieszkała w Nikozji,

D & C Construction and Development Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Chrystalla Dekatris, zamieszkała w Nikozji,

Constantinos Dekatris, zamieszkały w Nikozji,

Dr. K. Chrysostomides and Co., z siedzibą w Nikozji,

Emily Dragoumi, zamieszkała w Nikozji,

Parthenopi Dragoumi, zamieszkała w Nikozji,

Eastvale Finance Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Nicos Eliades, zamieszkały w Nikozji,

Tereza Eliades, zamieszkała w Nikozji,

Goodway Alliance Ltd, z siedzibą w Hongkongu,

Christos Hadjimarkos, zamieszkały w Johannesburgu,

Johnson Cyprus Employees Provident Fund, z siedzibą w Nikozji,

L.kcar Intermetal and Synthetic Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Lois Builders Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Medialgeria Monitoring and Consultancy Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Neita International, Inc., z siedzibą w Mahé,

Paris & Barcelona Ltd, z siedzibą w Tortoli,

Provident Fund of the Employees of Osel Ltd, z siedzibą w Nikozji,

R.A.M. Oil Cyprus Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Steelway Alliance Ltd, z siedzibą w Hongkongu,

Tameio Pronoias Prosopikou Genikon, z siedzibą w Nikozji,

The Cyprus Phassouri Estates Ltd, z siedzibą w Limassol,

Christos Tsimon, zamieszkały w Nikozji,

Nafsika Tsimon, zamieszkała w Nikozji,

Julia Justine Jane Woods, zamieszkała w Pafos,

których reprezentuje P. Tridimas, barrister (C-603/18 P),

oraz

Eleni Pavlikka Bourdouvali, zamieszkała w Meneu,

Georgios Bourdouvalis, zamieszkały w Meneu,

Nikolina Bourdouvali, zamieszkała w Meneu,

Christos Christofi, zamieszkały w Larnace,

Elisavet Christofi, zamieszkała w Larnace,

Clearlining Ltd, z siedzibą w Road Town,

Dtek Holdings Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Dtek Trading Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Agrippinoulla Fragkoudi, zamieszkała w Nikozji,

Dimitrios Fragkoudis, zamieszkały w Nikozji,

Frontal Investments Ltd, z siedzibą w Limassol,

Costas Gavrielides, zamieszkały w Mammari,

Eleni Harou, zamieszkała w Nea Penteli,

Theodora Hasapopoullou, zamieszkała w Nikozji,

Gladys Iasonos, zamieszkała w Larnace,

Georgios Iasonos, zamieszkały w Larnace,

George Karkousi, zamieszkały w Canterbury,

Lend & Seaserve Ltd, z siedzibą w Road Town,

Michail P. Michailidis Ltd, z siedzibą w Nikozji,

Michalakis Michaelides, zamieszkały w Nikozji,

Rena Michael Michaelidou, zamieszkała w Nikozji,

Andros Nicolaides, zamieszkały w Nikozji,

Melina Nicolaides, zamieszkała w Nikozji,

Ero Nicolaidou, zamieszkała w Nikozji,

Aris Panagiotopoulos, zamieszkały w Nea Pendeli,

Nikolitsa Panagiotopoulou, zamieszkała w Nea Pendeli,

Alexandros Rodopoulos, zamieszkały w Atenach,

Seatec Marine Services Ltd, z siedzibą w Limassol,

Marinos C. Soteriou, zamieszkały w Nikozji,

których reprezentują P. Tridimas, barrister, oraz K. Chrysostomides, dikigoros (C-604/18 P),

strona wnosząca odwołanie,

w której drugą stroną postępowania są:

Unia Europejska, którą reprezentuje Komisja Europejska,

Rada Unii Europejskiej, którą reprezentują E. Chatziioakeimidou, A. de Gregorio Merino oraz I. Gurov, w charakterze pełnomocników,

Komisja Europejska, którą reprezentują L. Flynn, J.-P. Keppenne oraz T. Maxian Rusche, w charakterze pełnomocników,

Europejski Bank Centralny (EBC), który reprezentują M.O. Szablewska oraz K. Laurinavičius, w charakterze pełnomocników, wspierani przez H.-G. Kamanan, Rechtsanwalt,

Eurogrupa, którą reprezentuje Rada Unii Europejskiej,

pozwani w pierwszej instancji (C-603/18 P i C-604/18 P),

Republika Finlandii, którą reprezentują S. Hartikainen oraz J. Heliskoski, w charakterze pełnomocników,

interwenient w postępowaniu odwoławczym, popierający Radę Unii Europejskiej (C-603/18 P i C-604/18 P),

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes, R. Silva de Lapuerta, wiceprezes, A. Arabadjiev (sprawozdawca), A. Prechal, M. Vilaras, M. Ilešič, L. Bay Larsen i A. Kumin, prezesi izb, E. Juhász, S. Rodin, F. Biltgen, I. Jarukaitis i N. Jääskinen, sędziowie,

rzecznik generalny: G. Pitruzzella,

sekretarz: M. Longar, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 25 lutego 2020 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 28 maja 2020 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 W swoich odwołaniach w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P Rada Unii Europejskiej wnosi o uchylenie wyroków Sądu Unii Europejskiej z dnia 13 lipca 2018 r., K. Chrysostomides & Co. i in./Rada i in. (T-680/13, zwanego dalej „pierwszym zaskarżonym wyrokiem", EU:T:2018:486) oraz dnia 13 lipca 2018 r. Bourdouvali i in./Rada i in. (T-786/14, zwanego dalej „drugim zaskarżonym wyrokiem", niepublikowanego, EU:T:2018:487) (zwanych dalej łącznie „zaskarżonymi wyrokami"), ponieważ oddalają one zarzuty niedopuszczalności podniesione przez nich w zakresie, w jakim dotyczą one skarg skarżących w pierwszej instancji w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P skierowanych przeciwko Eurogrupie.

2 W swoich odwołaniach Dr. K. Chrysostomides & Co. LLC, Agroton plc, Joanna i Kyriaki Andreou, Henrietta Jindra Burton, C & O Service & Investment Ltd, C.G. Christofides Industrial Ltd, Christakis Christofides, Theano Chrysafi, Andreas Chrysafis, Dionysios Chrysostomides, Eleni K. i Eleni D. Chrysostomides, D & C Construction and Development Ltd, Chrystalla Dekatris, Constantinos Dekatris, Dr. K. Chrysostomides and Co., Emily Dragoumi, Parthenopi Dragoumi, Eastvale Finance Ltd, Nicos Eliades, Tereza Eliades, Goodway Alliance Ltd, Christos Hadjimarkos, Johnson Cyprus Employees Provident Fund, L.kcar Intermetal and Synthetic Ltd, Lois Builders Ltd, Medialgeria Monitoring and Consultancy Ltd, Neita International Inc., Paris & Barcelona Ltd, Provident Fund of the Employees of Osel Ltd, R.A.M. Oil Cyprus Ltd, Steelway Alliance Ltd, Tameio Pronoias Prosopikou Genikon, The Cyprus Phassouri Estates Ltd, Christos Tsimon, Nafsika Tsimon i Julia Justine Jane Woods, wnoszący odwołanie w sprawie C-603/18 P, oraz Eleni Pavlikka Bourdouvali, Georgios Bourdouvalis, Nikolina Bourdouvali, Christos Christofi, Elisavet Christofi, Clearlining Ltd, Dtek Holding Ltd, Dtek Trading Ltd, Agrippinoulla Fragkoudi, Dimitrios Fragkoudis, Frontal Investments Ltd, Costas Gavrielides, Eleni Harou, Theodora Hasapopoullou, Gladys Iasonos, Georgios Iasonos, George Karkousi, Lend & Seaserve Ltd, Michail P. Michailidis Ltd, Michalakis Michaelides, Rena Michael Michaelidou, Andros Nicolaides, Melina Nicolaides, Ero Nicolaidou, Aris Panagiotopoulos, Nikolitsa Panagiotopoulou, Alexandros Rodopoulos, Seatec Marine Services Ltd i Marinos C. Soteriou, wnoszący odwołanie w sprawie C-604/18 P (zwani dalej łącznie „skarżącymi w pierwszej instancji"), wnoszą, odpowiednio, o uchylenie pierwszego zaskarżonego wyroku i drugiego zaskarżonego wyroku.

3 W odwołaniach wzajemnych w sprawach C-603/18 P i C-604/18 P Rada wnosi o uchylenie części zaskarżonych wyroków, w których Sąd oddalił jej zarzuty niedopuszczalności w zakresie, w jakim dotyczą one skarg skarżących w pierwszej instancji skierowanych przeciwko art. 2 ust. 6 lit. b) decyzji Rady 2013/236/UE z dnia 25 kwietnia 2013 r., skierowanej do Cypru, w sprawie określonych środków służących przywróceniu stabilności finansowej i trwałego wzrostu gospodarczego (Dz.U. 2013, L 141, s. 32).

Ramy prawne

Protokół nr 14

4 Artykuł 1 protokołu (nr 14) w sprawie Eurogrupy, załączonego do traktatu UE i do traktatu FUE (zwanego dalej „protokołem nr 14"), ma następujące brzmienie:

„Ministrowie państw członkowskich, których walutą jest euro, zbierają się na nieformalnych spotkaniach. Spotkania te odbywają się w miarę potrzeby w celu omówienia spraw związanych ze szczególnymi obowiązkami, jakie na nich ciążą w związku z jedną walutą. Komisja [Europejska] bierze udział w tych spotkaniach. Europejski Bank Centralny [(EBC)] jest zapraszany do udziału w tych spotkaniach, które są przygotowywane przez przedstawicieli ministrów do spraw finansów państw członkowskich, których walutą jest euro, oraz przez przedstawicieli Komisji".

5 Artykuł 2 tego protokołu stanowi:

„Ministrowie państw członkowskich, których walutą jest euro, wybierają przewodniczącego na okres dwóch i pół roku większością głosów tych państw członkowskich".

Porozumienie EMS

6 W dniu 2 lutego 2012 r. zawarto w Brukseli porozumienie ustanawiające europejski mechanizm stabilności między Królestwem Belgii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Estońską, Irlandią, Republiką Grecką, Królestwem Hiszpanii, Republiką Francuską, Republiką Włoską, Republiką Cypryjską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Republiką Malty, Królestwem Niderlandów, Republiką Austrii, Republiką Portugalską, Republiką Słowenii, Republiką Słowacką oraz Republiką Finlandii (zwane dalej „porozumieniem EMS"). Porozumienie to weszło w życie w dniu 27 września 2012 r.

7 Motyw 1 porozumienia EMS ma następujące brzmienie:

„Rada Europejska uzgodniła w dniu 17 grudnia 2010 r., że niezbędne jest utworzenie przez państwa członkowskie, których walutą jest euro, stałego mechanizmu stabilności. Ów stały mechanizm stabilności (»EMS«) będzie pełnił zadania wykonywane obecnie przez europejski instrument stabilności finansowej (»EISF«) oraz europejski mechanizm stabilizacji finansowej (»EMSF«), udzielając w razie potrzeby pomocy finansowej państwom członkowskim strefy euro".

8 Zgodnie z art. 1 i art. 2, a także art. 32 ust. 2 porozumienia EMS, umawiające się strony, czyli państwa członkowskie, których walutą jest euro (zwane dalej „PCWE"), ustanawiają między sobą międzynarodową instytucję finansową pod nazwą „Europejski Mechanizm Stabilności" (EMS).

9 Zgodnie z art. 3 wspomnianego porozumienia:

„Celem EMS jest mobilizacja zasobów finansowych oraz zapewnianie, pod rygorystycznymi warunkami dostosowanymi do wybranego systemu pomocy finansowej, wsparcia na rzecz stabilności jego członkom, którzy mają poważne problemy w zakresie finansowania lub są nimi zagrożeni, jeżeli jest to

niezbędne dla zachowania stabilności finansowej strefy euro w całości oraz jej państw członkowskich. W tym celu dozwolone jest zbieranie środków poprzez emisję instrumentów finansowych lub zawieranie porozumień lub uzgodnień finansowych albo innych porozumień lub uzgodnień z jego członkami, instytucjami finansowymi lub podmiotami trzecimi".

10 Artykuł 4 ust. 1 tego porozumienia przewiduje:

„Organami EMS są rada gubernatorów, rada dyrektorów i dyrektor generalny oraz inny personel, jaki może być uznany za konieczny".

11 Artykuł 5 ust. 3 porozumienia EMS przewiduje, że „[c]złonek Komisji […] właściwy do spraw gospodarczych i walutowych oraz prezes EBC, a także przewodniczący Eurogrupy (jeżeli nie jest prezesem ani gubernatorem), mogą uczestniczyć w posiedzeniach rady gubernatorów [EMS] jako obserwatorzy".

12 Artykuł 12 tego porozumienia określa zasady, którym podlega wsparcie na rzecz stabilności, i przewiduje w ust. 1, co następuje:

„EMS może, jeżeli jest to niezbędne dla zachowania stabilności finansowej strefy euro w całości lub jej państw członkowskich, udzielić członkowi EMS wsparcia na rzecz stabilności, uzależnionego od rygorystycznych warunków dostosowanych do wybranego systemu pomocy finansowej. Warunki te mogą mieć formę zwłaszcza programu dostosowania makroekonomicznego lub obowiązku dalszego spełniania wcześniej ustanowionych warunków kwalifikowalności".

13 Procedura przyznania członkowi EMS wsparcia na rzecz stabilności została określona w art. 13 porozumienia EMS w następujący sposób:

„1. Członek EMS może zwrócić się do przewodniczącego rady gubernatorów z wnioskiem o udzielenie wsparcia na rzecz stabilności. Wniosek wskazuje instrument lub instrumenty pomocy finansowej, jakie można zastosować […].

2. Na podstawie wniosku członka EMS oraz oceny, o której mowa w ust. 1, rada gubernatorów może podjąć decyzję o przyznaniu co do zasady temu członkowi EMS wsparcia na rzecz stabilności w postaci instrumentu pomocy finansowej.

3. W razie podjęcia decyzji na podstawie ust. 2 rada gubernatorów zleca [Komisji] – we współpracy z EBC oraz, jeżeli jest to możliwe, wspólnie z [Międzynarodowym Funduszem Walutowym (MFW)] – uzgodnienie z zainteresowanym członkiem EMS protokołu ustaleń określającego szczegółowo warunki korzystania z instrumentu pomocy finansowej. Protokół ustaleń uwzględnia powagę stwierdzonych trudności oraz charakter wybranego instrumentu pomocy finansowej. Jednocześnie dyrektor generalny EMS sporządza projekt umowy w sprawie instrumentu pomocy finansowej określającej zasady finansowe pomocy oraz wybrane instrumenty; projekt podlega akceptacji rady gubernatorów.

Protokół ustaleń musi być w pełni zgodny ze środkami koordynacji polityki gospodarczej przewidzianymi w [traktacie FUE], w szczególności z wszelkimi aktami prawa Unii Europejskiej, w tym z opiniami, ostrzeżeniami, zaleceniami i decyzjami skierowanymi do zainteresowanego członka EMS.

4. [Komisja] podpisuje protokół ustaleń w imieniu EMS, jeżeli jest on zgodny z warunkami, o których mowa w ust. 3, i po zatwierdzeniu przez radę gubernatorów.

5. Rada dyrektorów zatwierdza umowę w sprawie instrumentu pomocy finansowej, która określa zasady udzielonego wsparcia na rzecz stabilności oraz ewentualnie sposób wypłaty pierwszej transzy pomocy.

[…]

7. [Komisja] – we współpracy z EBC oraz, jeżeli jest to możliwe, wspólnie z MFW – zapewnia przestrzeganie warunków korzystania z instrumentu pomocy finansowej”.

Rezolucja Rady Europejskiej z dnia 13 grudnia 1997 r.

14 Rezolucja Rady Europejskiej z dnia 13 grudnia 1997 r. w sprawie koordynacji polityki gospodarczej na trzecim etapie unii gospodarczej i walutowej oraz w sprawie art. 109 i 109B traktatu WE (Dz.U. 1998, C 35, s. 1, zwana dalej „rezolucją Rady Europejskiej z dnia 13 grudnia 1997 r.) stanowi w szczególności w pkt 6:

„Ministrowie [PCWE] zbierają się na nieformalnych spotkaniach w celu omówienia kwestii związanych ze szczególnymi obowiązkami, jakie na nich ciążą w związku z jedną walutą. Komisja oraz, w stosownych przypadkach, [EBC] są zapraszane do udziału w spotkaniach”.

Decyzja 2013/236

15 Artykuł 2 ust. 6 lit. b) decyzji 2013/236 brzmi następująco:

„W celu przywrócenia solidności sektora finansowego [Republika Cypryjska] kontynuuje gruntowne reformy i restrukturyzację sektora bankowego i wzmacnia najlepiej rokujące banki poprzez zwiększenie ich kapitału, poprawę ich płynności i zaostrzenie nadzoru nad nimi. W programie przewiduje się następujące środki i skutki podejmowanych działań:

[…]

b) dokonanie niezależnej wyceny aktywów [Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia LTD] i [Cyprus Popular Bank Public Co. LTD] oraz szybkie przejęcie działalności [Cyprus Popular Bank Public Co.] przez [Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia]. Wycena zostanie dokonana szybko, tak aby umożliwić [zamianę] depozytów na akcje [Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia];

[…]”.

Deklaracja Eurogrupy z dnia 25 marca 2013 r.

16 W deklaracji z dnia 25 marca 2013 r. (zwanej dalej „deklaracją Eurogrupy z dnia 25 marca 2013 r.”) Eurogrupa stwierdziła, że udało się dojść do porozumienia z władzami cypryjskimi co do zasadniczych aspektów przyszłego programu dostosowań makroekonomicznych przy poparciu wszystkich PCWE, a także Komisji, EBC i MFW.

17 W deklaracji tej wskazano w szczególności, co następuje:

„Eurogrupa z zadowoleniem przyjmuje plany restrukturyzacji sektora finansowego wspomniane w załączniku. Środki te posłużą za podstawę przywrócenia rentowności sektora finansowego. W szczególności gwarantują one wszelkie depozyty poniżej 100 000 EUR, zgodnie z zasadami przyjętymi w Unii.

Program będzie charakteryzowało zdecydowane podejście zmierzające do zaradzenia nierównowadze w sektorze finansowym. W sektorze finansowym nastąpi odpowiednie obniżenie wartości […].

Eurogrupa wzywa do natychmiastowego wdrożenia porozumienia między [Republiką Cypryjską] a [Republiką Grecką] w sprawie greckich oddziałów cypryjskich banków, które chroni stabilność systemów bankowych, zarówno greckiego, jak i cypryjskiego".

18 Załącznik do tej deklaracji brzmi następująco:

„Po przedstawieniu projektów polityki władz [Republiki Cypryjskiej], które to projekty zostały w dużej mierze przyjęte z zadowoleniem przez Eurogrupę, uzgodniono, co następuje:

1. [Cyprus Popular Bank Public Co.] podlega natychmiastowej likwidacji – przy pełnym udziale nieubezpieczonych akcjonariuszy, posiadaczy obligacji i deponentów – zgodnie z zarządzeniem [Centralnego Banku Cypru] z wykorzystaniem nowo przyjętych ram likwidacji banków.

2. [Cyprus Popular Bank Public Co.] podlega podziałowi na »bad bank« [strukturę powołaną w celu likwidacji] i na bank poddany reorganizacji. »Bad bank« zostanie [będzie] stopniowo likwidowany.

3. Uzdrowiony bank podlega włączeniu do [Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia] z wykorzystaniem ram likwidacji banków i po konsultacji z radami dyrektorów [Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia] i [Cyprus Popular Bank Public Co.]. Wniesie on [awaryjne wsparcie płynności] w wysokości 9 mld EUR. Jedynie depozyty niegwarantowane [Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia] pozostaną zamrożone do momentu dokonania dokapitalizowania, a następnie będą mogły zostać poddane stosownym warunkom.

4. Rada gubernatorów EBC zapewni płynność [Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia], z poszanowaniem mających zastosowanie przepisów.

5. [Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia] zostanie dokapitalizowany poprzez zamianę niegwarantowanych depozytów na kapitał własny, przy pełnym udziale akcjonariuszy i posiadaczy obligacji.

6. Zamiana zostanie przeprowadzona w sposób zapewniający współczynnik kapitału wynoszący 9% na koniec programu.

7. Wszyscy posiadacze gwarantowanych depozytów we wszystkich bankach będą korzystać z pełnej ochrony zgodnie ze stosownymi przepisami [Unii].

8. Pakiet środków programu (do wysokości [10] mld EUR) nie będzie służył dokapitalizowaniu [Cyprus Popular Bank Public Co.] lub [Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia]".

Prawo cypryjskie

19 Na podstawie pkt 3 ust. 1 i pkt 5 ust. 1 O peri exiyiansis pistotikon kai allon idrimaton nomos (N. 17(I)/2013) [ustawy o reorganizacji instytucji kredytowych i innych instytucji nr 17(I)/2013] z dnia 22 marca 2013 r. [EE, załącznik I (I), nr 4379 z dnia 22 marca 2013 r., s. 117, zwanej dalej „ustawą z dnia 22 marca 2013 r."] Kentriki Trapeza tis Kyprou (Centralny Bank Cypru, zwany dalej „CBC") został zobowiązany wraz z cypryjskim ministerstwem finansów do reorganizacji instytucji wskazanych w rzeczonej ustawie. W tym celu, po pierwsze, pkt 12 ust. 1 ustawy z dnia 22 marca 2013 r. przewiduje, że CBC może w drodze dekretu dokonać restrukturyzacji zadłużenia i zobowiązań jednostki poddanej restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, również poprzez obniżenie, zmianę harmonogramu spłaty lub odnowienie kapitału nominalnego lub salda zaległych wierzytelności istniejących lub przyszłych tego banku lub w drodze zamiany dłużnych papierów wartościowych na kapitał własny. Po drugie, punkt ten przewiduje, że „gwarantowane depozyty" w rozumieniu pkt 2 akapit piąty ustawy z dnia 22 marca 2013 r. są wyłączone z zastosowania tych środków. Strony zgadzają się co do tego, że chodzi o depozyty w kwocie nieprzekraczającej 100 000 EUR.

20 Kanonistiki Dioikitiki Praxi 96/2013, peri tis polisis ergasion ton en elladi ergasion tis Trapezas Kyprou Dimosias Etaireias LTD (dekret 96/2013 w sprawie sprzedaży niektórych transakcji Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia LTD w Grecji, z dnia 26 marca 2013 r. [EE. załącznik III (I), nr 4640, 26.3.2013, s. 745] (zwany dalej „dekretem nr 96") oraz Kanonistiki Dioikitiki Praxi 97/2013, peri tis polisis ergasion ton en elladi ergasion tis Cyprus Popular Bank Public Co. Ltd (dekret 97/2013 w sprawie sprzedaży niektórych operacji Cyprus Popular Bank Public Co. Ltd w Grecji), z dnia 26 marca 2013 r. [EE. załącznik III (I), nr 4640, 26.3.2013, s. 749, zwany dalej „dekretem nr 97"] przewidują, odpowiednio, sprzedaż oddziałów Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia LTD (zwanego dalej „BoC") oraz odziałów Cyprus Popular Bank Public Co. Ltd (zwanego dalej „Laïki") z siedzibą w Grecji (zwanych dalej łącznie „greckimi oddziałami").

21 Kanonistiki Dioikitiki Praxi 103/2013, peri diasosis me idia mesa tis Trapezas Kyprou Dimosias Etaireias LTD (dekret 103/2013 w sprawie reorganizacji Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia LTD za pomocą środków własnych) z dnia 29 marca 2013 r. [EE, załącznik III (I), nr 4645, 29.3.2013, s. 769, zwany dalej „dekretem nr 103"] przewiduje dokapitalizowanie BoC w szczególności na koszt jego deponentów niemających gwarancji, akcjonariuszy i wierzycieli z tytułu obligacji w celu umożliwienia mu dalszego świadczenia usług bankowych. W ten sposób depozyty niegwarantowane zostały zamienione na akcje BoC (37,5% każdego niegwarantowanego depozytu), na papiery wartościowe podlegające zamianie przez BoC na akcje lub depozyty (22,5% każdego niegwarantowanego depozytu) oraz na papiery wartościowe podlegające zamianie na depozyty przez CBC (40% każdego niegwarantowanego depozytu). Punkt 6 ust. 5 dekretu nr 103 stanowi, że jeżeli wkłady niegwarantowanych deponentów przekraczają kwotę konieczną do przywrócenia kapitału własnego BoC, organ ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji określi kwotę odpowiadającą nadmiernej kapitalizacji i postąpi z nią tak, jakby zamiana nigdy nie miała miejsca.

22 W wyniku zmian w dekrecie nr 103 z dnia 30 lipca 2013 r., po pierwsze, 10% niegwarantowanych depozytów, które zostały uprzednio zamienione na papiery wartościowe zamienne na akcje lub depozyty, zostało zamienione na akcje BoC. Po drugie, wartość nominalna jednego euro każdej akcji zwykłej BoC została obniżona do jednego eurocenta. Następnie około stu akcji zwykłych o wartości nominalnej jednego eurocenta zostało połączonych w jedną akcję zwykłą o wartości nominalnej jednego euro. Akcje zwykłe o wartości nominalnej jednego eurocenta, których liczba była mniejsza niż 100 i które w związku z tym nie mogły zostać połączone w nową akcję zwykłą o wartości nominalnej jednego euro, zostały umorzone.

23 Przepisy pkt 2 w związku z pkt 5 Kanonistiki Dioikitiki Praxi 104/2013, peri tis polisis orismenon ergasion tis Cyprus Popular Bank Public Co. Ltd [dekretu 104/2013 w sprawie sprzedaży określonych sektorów działalności Cyprus Popular Bank Public Co. Ltd) z dnia 29 marca 2013 r. [EE, załącznik III (I), nr 4645 z dnia 29 marca 2013 r., s. 781, zwanego dalej „dekretem nr 104"] przewidywały na dzień 29 marca 2013 r. o godz. 6.10 przeniesienie niektórych składników aktywów i pasywów Laïki na BoC, w tym depozytów w wysokości nieprzekraczającej 100 000 EUR. Depozyty w wysokości przekraczającej 100 000 EUR pozostały w Laïki w oczekiwaniu na jego likwidację.

24 W wyniku zmian wprowadzonych do dekretu nr 104 w dniu 30 lipca 2013 r. około 18% nowego kapitału BoC zostało przyznane Laïki.

Okoliczności postania sporu

25 Dla potrzeb niniejszego postępowania okoliczności powstania sporu, które opisano w pkt 10–28 i 38–46 zaskarżonych wyroków, można streścić w następujący sposób.

26 W pierwszych miesiącach 2012 r. Republika Grecka i jej prywatni wierzyciele z tytułu obligacji uzgodnili, a następnie przeprowadzili wymianę greckich dłużnych papierów wartościowych ze znacznym obniżeniem wartości nominalnej długu greckiego posiadanego przez inwestorów prywatnych [Private Sector Involvement (zwaną dalej „PSI")].

27 W wyniku ich ekspozycji na papiery wartościowe będące przedmiotem PSI szereg banków z siedzibą na Cyprze, w tym Laïki i BoC, poniosło znaczne straty i borykało się z problemami niedokapitalizowania. Ponieważ Laïki nie był już w stanie udzielić wystarczających gwarancji, aby uzyskać finansowanie z EBC, złożył on wniosek o awaryjne wsparcie płynności [Emergency Liquidity Assistance (ELA) (AWP)] i uzyskał je od CBC, a jego całkowita kwota wyniosła 3,8 mld EUR w maju 2012 r. i około 9,6 mld EUR w lipcu 2012 r.

28 W tej sytuacji Republika Cypryjska uznała za konieczne podjęcie interwencji w celu wsparcia cypryjskiego sektora bankowego, w szczególności poprzez dokapitalizowanie Laïki w czerwcu 2012 r. w łącznej kwocie 1,8 mld EUR. W tym samym miesiącu BoC ogłosił, że również zwrócił się do cypryjskich organów o wsparcie kapitałowe, ale go nie uzyskał.

29 W dniu 25 czerwca 2012 r. Republika Cypryjska złożyła wniosek do przewodniczącego Eurogrupy o udzielenie pomocy finansowej w ramach EMS lub Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej. W deklaracji z dnia 27 czerwca 2012 r. Eurogrupa wskazała, że żądana pomoc finansowa zostanie udzielona Republice Cypryjskiej albo z tego instrumentu, albo z EMS w ramach programu dostosowań makroekonomicznych, który miał zostać skonkretyzowany w protokole ustaleń w wyniku negocjacji prowadzonych przez Komisję wspólnie z EBC i MFW z jednej strony oraz z władzami cypryjskimi z drugiej strony. W dniu 29 listopada 2012 r. przedstawiciele Komisji, EBC, MFW i Republiki Cypryjskiej sporządzili projekt protokołu ustaleń.

30 W marcu 2013 r. Republika Cypryjska i pozostałe PCWE osiągnęły porozumienie polityczne w sprawie projektu protokołu ustaleń. W deklaracji z dnia 16 marca 2013 r. Eurogrupa z zadowoleniem przyjęła to porozumienie i wskazała pewne środki dostosowawcze, do których podjęcia zobowiązały się władze cypryjskie, w tym do wprowadzenia podatku od depozytów bankowych, do restrukturyzacji i dokapitalizowania banków oraz do wewnętrznego finansowania posiadaczy obligacji niższej rangi.

31 W dniu 18 marca 2013 r. Republika Cypryjska nakazała zamknięcie banków w dniach roboczych 19 i 20 marca 2013 r., a następnie do dnia 28 marca 2013 r., w celu uniknięcia masowego wycofywania depozytów.

32 W dniu 19 marca 2013 r. parlament cypryjski odrzucił projekt ustawy rządu cypryjskiego dotyczący wprowadzenia podatku od wszystkich depozytów bankowych w Republice Cypryjskiej. Rząd cypryjski opracował wówczas nowy projekt ustawy przewidujący jedynie restrukturyzację BoC i Laïki.

33 W dniu 21 marca 2013 r. EBC opublikował komunikat prasowy (zwany dalej „komunikatem prasowym EBC z dnia 21 marca 2013 r."), w którym stwierdził, co następuje:

„Rada Prezesów EBC podjęła decyzję o utrzymaniu obecnego poziomu AWP do […] dnia 25 marca 2013 r.

Przedłużenie terminu spłaty może być brane pod uwagę jedynie w przypadku wprowadzenia programu [Unii lub MFW], który gwarantowałby wypłacalność zainteresowanych banków".

34 Parlament cypryjski przyjął ustawę z dnia 22 marca 2013 r.

35 W deklaracji z dnia 25 marca 2013 r. Eurogrupa wskazała, że udało się dojść do porozumienia z cypryjskimi organami co do zasadniczych aspektów przyszłego programu dostosowań makroekonomicznych przy poparciu wszystkich PCWE, a także Komisji, EBC i MFW.

36 Dekrety nr 96 i 97 z jednej strony oraz dekrety nr 103 i 104 z drugiej strony zostały przyjęte, odpowiednio, w dniach 26 marca i 29 marca 2013 r.

37 Na posiedzeniu w dniu 24 kwietnia 2013 r. rada gubernatorów EMS:

– potwierdziła, po pierwsze, że Komisji i EBC zlecono dokonanie ocen przewidzianych w art. 13 ust. 1 traktatu EMS, i po drugie, że Komisji zlecono wynegocjowanie, we współpracy z EBC i MFW, protokołu ustaleń z Republiką Cypryjską, o którym mowa w ust. 3 tego artykułu;

– postanowiła przyznać wsparcie na rzecz stabilności Republice Cypryjskiej w postaci instrumentu pomocy finansowej (zwanego dalej „IPF"), zgodnie z propozycją dyrektora generalnego EMS;

– zatwierdziła projekt protokołu ustaleń wynegocjowany przez Komisję, we współpracy z EBC i MFW, oraz przez Republikę Cypryjską; i

– zobowiązała Komisję do podpisania tego protokołu w imieniu EMS.

38 W dniu 25 kwietnia 2013 r., działając na podstawie art. 136 ust. 1 TFUE, Rada przyjęła decyzję 2013/236, która przewiduje szereg „środków i skutków" mających na celu korektę deficytu budżetowego Republiki Cypryjskiej i przywrócenie stabilności systemu finansowego tego państwa członkowskiego.

39 Nowy protokół ustaleń (zwany dalej „protokołem ustaleń z dnia 26 kwietnia 2013 r.") został podpisany w dniu 26 kwietnia 2013 r. przez ministra finansów Republiki Cypryjskiej, gubernatora CBC i przez wiceprzewodniczącego Komisji, w imieniu EMS i został zatwierdzony w dniu 30 kwietnia 2013 r. przez cypryjski parlament.

40 W dniu 8 maja 2013 r. EMS, Republika Cypryjska i CBC zawarły porozumienie w sprawie IPF. Tego samego dnia rada dyrektorów EMS zatwierdziła powyższe porozumienie oraz propozycję warunków wypłaty Republice Cypryjskiej pierwszej transzy pomocy w wysokości 3 mld EUR.

41 W deklaracji z dnia 13 maja 2013 r. Eurogrupa z zadowoleniem przyjęła decyzję rady gubernatorów EMS o zatwierdzeniu pierwszej transzy pomocy i potwierdziła, że Republika Cypryjska wdrożyła środki uzgodnione w protokole ustaleń z dnia 26 kwietnia 2013 r.

42 W deklaracji z dnia 13 września 2013 r. Eurogrupa z zadowoleniem przyjęła, po pierwsze, zakończenie pierwszej kontroli przeprowadzonej przez Komisję, EBC i MFW, a po drugie fakt, że w dniu 30 lipca 2013 r. BoC zakończył procedurę restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. Ponadto Eurogrupa wyraziła poparcie dla wypłaty na rzecz Republiki Cypryjskiej drugiej transzy pomocy rzędu 1,5 mld EUR, która została dokonana w dniu 27 września 2013 r.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżone wyroki

43 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu, odpowiednio, w dniu 20 grudnia 2013 r. w sprawie T-680/13 i w dniu 1 grudnia 2014 r. w sprawie T-786/14, skarżący w pierwszej instancji w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P wnieśli skargi zmierzające, tytułem żądania głównego, do zasądzenia od Rady, Komisji, EBC i Eurogrupy (zwanych dalej „pozwanymi w pierwszej instancji") zapłaty kwot wskazanych w załączniku do ich skarg, powiększonych o odsetki naliczone od dnia 16 marca 2013 r. do czasu wydania wyroków przez Sąd oraz, tytułem żądania ewentualnego, do stwierdzenia, że Unia lub pozwani rzeczywiście ponoszą odpowiedzialność pozaumowną, oraz do ustalenia postępowania, jakie należy wszcząć w celu ustalenia rzeczywiście poniesionych przez skarżących strat podlegających naprawieniu.

44 Odrębnymi pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w sprawie T-680/13, odpowiednio, w dniach 14 lipca, 16 lipca i 18 sierpnia 2014 r. Rada, EBC i Komisja podniosły zarzuty niedopuszczalności na podstawie art. 114 regulaminu postępowania przed Sądem.

45 Odrębnymi pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w sprawie T-786/14, odpowiednio, w dniach 17 kwietnia, 29 kwietnia i 8 maja 2015 r. Komisja, Rada i EBC podniosły zarzuty niedopuszczalności na podstawie art. 114 regulaminu postępowania przed Sądem.

46 W zaskarżonych wyrokach Sąd oddalił skargi skarżących w pierwszej instancji w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P i nakazał im pokrycie oprócz kosztów własnych również kosztów poniesionych przez Radę, Komisję i EBC.

Postępowanie i żądania stron przed Trybunałem

47 Postanowieniem prezesa Trybunału z dnia 11 stycznia 2019 r. sprawy C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P i C-604/18 P zostały połączone do celów pisemnego i ustnego etapu postępowania, jak również do celów wydania wyroku.

48 Postanowieniem prezesa Trybunału z dnia 21 lutego 2019 r. Republika Finlandii została dopuszczona do udziału w sprawie w charakterze interwenienta popierającego żądania Rady w sprawach C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P i C-604/18 P.

Sprawy C-597/18 P i C-598/18 P

49 Rada wnosi do Trybunału o:

– uchylenie tych części zaskarżonych wyroków, w których Sąd oddalił zarzuty niedopuszczalności w zakresie, w jakim dotyczą one skarg skarżących w pierwszej instancji w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P skierowanych przeciwko Eurogrupie; oraz

– obciążenie tych skarżących kosztami postępowania odwoławczego.

50 Skarżący w pierwszej instancji w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P wnoszą do Trybunału o:

– oddalenie odwołań; i

– obciążenie Rady kosztami postępowania.

51 Komisja wnosi do Trybunału o:

– uwzględnienie odwołań;

– obciążenie skarżących w pierwszej instancji w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P kosztami postępowania odwoławczego i postępowania przed Sądem.

Sprawy C-603/18 P i C-604/18 P

52 Skarżący w pierwszej instancji wnoszą do Trybunału o:

– uchylenie zaskarżonych wyroków;

– uwzględnienie żądań podniesionych przez nich w postępowaniu przed Sądem;

– oddalenie odwołań wzajemnych wniesionych przez Radę;

– obciążenie pozwanych w pierwszej instancji kosztami postępowania odwoławczego i postępowania przed Sądem; i

– obciążenie Rady kosztami związanymi z odwołaniami wzajemnymi.

53 Rada i EBC wnoszą do Trybunału o:

– oddalenie odwołania skarżących w pierwszej instancji;

– obciążenie skarżących w pierwszej instancji kosztami postępowania.

54 W odwołaniu wzajemnym Rada wnosi do Trybunału o:

– uchylenie tych części zaskarżonych wyroków, w których Sąd oddalił zarzuty niedopuszczalności w zakresie, w jakim dotyczą skarg skarżących w pierwszej instancji skierowanych przeciwko art. 2 ust. 6 lit. b) decyzji 2013/236;

– stwierdzenie niedopuszczalności skarg wniesionych przez skarżących w pierwszej instancji przeciwko Radzie; i

– obciążenie skarżących w pierwszej instancji kosztami postępowania.

55 Komisja wnosi do Trybunału o:

– oddalenie odwołań skarżących w pierwszej instancji;

– uwzględnienie odwołań wzajemnych wniesionych przez Radę; i

– obciążenie skarżących w pierwszej instancji kosztami postępowania odwoławczego i postępowania przed Sądem.

W przedmiocie wniosku o otwarcie na nowo ustnego etapu postępowania

56 Po przedstawieniu opinii rzecznika generalnego skarżący w pierwszej instancji, pismem złożonym w sekretariacie Trybunału w dniu 16 czerwca 2020 r., wnieśli o otwarcie na nowo ustnego etapu postępowania na podstawie art. 83 regulaminu postępowania przed Trybunałem.

57 Na poparcie swojego żądania skarżący w pierwszej instancji podnoszą, po pierwsze, że opinia przedstawiona przez rzecznika generalnego narusza zasadę równości broni, ponieważ bada jedynie argumenty podniesione przez strony w ramach odwołań wniesionych przez Radę w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P, a nie argumenty przedstawione przez skarżących w pierwszej instancji na poparcie ich odwołań w sprawach C-603/18 P i C-604/18 P. Po drugie, wspomniana opinia opiera się na błędnym rozumieniu argumentów przedstawionych przez skarżących w pierwszej instancji na poparcie ich odwołań w sprawach C-603/18 P i C-604/18 P, ponieważ skarżący w pierwszej instancji nigdy nie twierdzili, że uznanie Eurogrupy za instytucję, której akty lub zachowania mogą być przedmiotem skargi z tytułu odpowiedzialności pozaumownej Unii na podstawie art. 340 akapit drugi TFUE, stanowi warunek konieczny dla uznania ich żądań o uzyskanie odszkodowania za poniesioną przez nich szkodę. Wreszcie po trzecie, zdaniem skarżących w postępowaniu w pierwszej instancji, wynika z tego, że opinia rzecznika generalnego nie może zostać uznana za mającą znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszych sporów.

58 Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 252 akapit drugi TFUE zadaniem rzecznika generalnego jest publiczne przedstawianie, przy zachowaniu całkowitej bezstronności i niezależności, uzasadnionych opinii w sprawach, które zgodnie ze statutem Trybunału Sprawiedliwości wymagają jego zaangażowania. Trybunał nie jest związany ani opinią rzecznika generalnego, ani jej uzasadnieniem (wyrok z dnia 25 lipca 2018 r., Société des produits Nestlé i in./Mondelez UK Holdings & Services, C-84/17 P, C-85/17 P i C-95/17 P, EU:C:2018:596, pkt 31).

59 Ponadto statut Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i regulamin postępowania przed Trybunałem nie przewidują możliwości, aby zainteresowane strony przedstawiły uwagi w odpowiedzi na opinię przedstawioną przez rzecznika generalnego (wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., Komisja/Aer Lingus i Ryanair Designated Activity, C-164/15 P i C-165/15 P, EU:C:2016:990, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo).

60 W konsekwencji okoliczność, że jedna ze stron nie zgadza się z opinią rzecznika generalnego, bez względu na to, jakie kwestie poruszono w tej opinii, nie może sama w sobie stanowić uzasadnienia dla ponownego otwarcia ustnego etapu postępowania (wyrok z dnia 28 lutego 2018 r., mobile.de/EUIPO, C-418/16 P, EU:C:2018:128, pkt 30).

61 Niezależnie od tego, zgodnie z art. 83 swojego regulaminu postępowania, Trybunał może w każdej chwili, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, postanowić o otwarciu ustnego etapu postępowania na nowo, w szczególności jeśli uzna, że okoliczności zawisłej przed nim sprawy nie są wystarczająco wyjaśnione, lub jeśli po zamknięciu ustnego etapu postępowania strona przedstawiła nowy fakt mogący mieć decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia Trybunału, lub też jeśli sprawa ma zostać rozstrzygnięta na podstawie argumentu, który nie był przedmiotem dyskusji między stronami lub podmiotami określonymi w art. 23 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

62 W niniejszej sprawie tak nie jest. Z jednej strony bowiem zarzuty i argumenty przedstawione przez skarżących w pierwszej instancji na poparcie ich odwołań w sprawach C-603/18 P i C-604/18 P zostały przedyskutowane w ramach pisemnego i ustnego etapu postępowania. Z drugiej strony należy zauważyć, że na wniosek Trybunału, który uznał, iż we wniesionych przez Radę w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P odwołaniach podniesiono nową kwestię prawną w rozumieniu art. 20 ust. 5 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, rzecznik generalny skoncentrował się w opinii na ocenie argumentów przedstawionych przez strony w ramach wspomnianych odwołań, co nie stoi na przeszkodzie dokonaniu przez Trybunał oceny argumentów, jakie skarżący w pierwszej instancji mogli przedstawić w ramach wspomnianych etapów postępowania w ramach ich własnych odwołań w sprawach C-603/18 P i C-604/18 P, co wyklucza sytuację, w przeciwieństwie do tego, co podnoszą skarżący w pierwszej instancji, że rzecznik generalny błędnie odczytał te argumenty, ponieważ nie dokonał ich oceny w ramach opinii. Trybunał uważa zatem po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, że poszczególne przedyskutowane przed nim argumenty zostały wystarczająco wyjaśnione.

63 Z uwagi na ogół powyższych rozważań nie ma potrzeby otwierania ustnego etapu postępowania na nowo.

W przedmiocie odwołań Rady w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P

Argumentacja stron

64 Na poparcie swych odwołań Rada ponosi jedyny zarzut, dotyczący błędnej interpretacji przez Sąd orzecznictwa dotyczącego warunków dopuszczalności skargi o stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej Unii.

65 W zarzucie tym Rada podnosi zasadniczo, że w przeciwieństwie do tego, co orzekł Sąd w pkt 113 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 109 drugiego zaskarżonego wyroku, Eurogrupa nie może zostać uznana za „instytucję" w rozumieniu art. 340 akapit drugi TFUE.

66 W tym względzie Rada uważa, po pierwsze, że Sąd dokonał uściślenia wniosku, do jakiego Trybunał doszedł w pkt 61 wyroku z dnia 20 września 2016 r., Mallis i in./Komisja i EBC (od C-105/15 P do C-109/15 P, EU:C:2016:702), zgodnie z którym Eurogrupa nie może zostać uznana za skład Rady, „organ" lub za „jednostkę organizacyjną Unii" w rozumieniu art. 263 TFUE.

67 Po drugie, powołując się na wyrok z dnia 10 kwietnia 2002 r., Lamberts/Rzecznik Praw Obywatelskich (T-209/00, EU:T:2002:94, pkt 49), Rada przypomina, że o ile pojęcie „instytucji" w rozumieniu art. 340 akapit drugi TFUE obejmuje nie tylko instytucje wyraźnie wymienione w art. 13 TUE, ale również wszystkie jednostki organizacyjne Unii, które spełniają dwa kryteria, a mianowicie, po pierwsze, zostały ustanowione w traktatach, oraz po drugie, ich celem jest przyczynianie się realizacji celów Unii, o tyle jednak Eurogrupa nie spełnia pierwszego z tych dwóch kryteriów.

68 W tym względzie Rada zarzuca przede wszystkim Sądowi stwierdzenie w pkt 113 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 109 drugiego zaskarżonego wyroku, że Eurogrupa jest „podmiotem Unii formalnie ustanowionym na mocy traktatów", podczas gdy stanowi ona jedynie nieformalne spotkanie ministrów PCWE, którego jedynym zadaniem jest omówienie kwestii związanych ze szczególnymi obowiązkami, jakie ministrowie ponoszą w odniesieniu do jednej waluty. Następnie art. 137 TFUE i protokół nr 14 nie ustanawiają Eurogrupy, lecz po prostu ją uznają. Wreszcie Rada podkreśla, że Sąd nie wskazał żadnej kompetencji przyznanej Eurogrupie przez traktaty ani nie stwierdził, że posiada ona odrębną osobowość prawną.

69 Jeżeli chodzi o drugie kryterium, to Rada przyznaje, że spotkania Eurogrupy rzeczywiście przyczyniają się do osiągnięcia celów Unii, ale podkreśla, że art. 119 ust. 2 TFUE i art. 3 TUE w żaden sposób nie mówią o Eurogrupie jako o podmiocie.

70 Po trzecie, Rada odpiera wyrażoną przez Sąd w pkt 114 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 110 drugiego zaskarżonego wyroku obawę, że brak uznania możliwości wniesienia skargi z tytułu odpowiedzialności pozaumownej Unii przeciwko Eurogrupie stwarza lukę w dziedzinie skutecznej ochrony sądowej, która to zasada została ustanowiona w art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE.

71 W tym względzie Rada przypomina w pierwszej kolejności, powołując się na wyrok z dnia 20 września 2016 r., Ledra Advertising i in./Komisja i EBC (od C-8/15 P do C-10/15 P, EU:C:2016:701, pkt 55), że Komisja może zostać uznana za odpowiedzialną za zgodność z prawem aktów EMS. W drugiej kolejności Rada podnosi, że, jak przyznał Sąd w pkt 238 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 237 drugiego zaskarżonego wyroku, dopuszczalność skargi z tytułu odpowiedzialności pozaumownej Unii może być uzależniona w niektórych przypadkach od wyczerpania wewnętrznych środków zaskarżenia, które przysługują w celu uzyskania stwierdzenia nieważności decyzji organu krajowego, o ile owe wewnętrzne środki zaskarżenia zapewniają w sposób skuteczny ochronę zainteresowanych jednostek, umożliwiając im uzyskanie naprawienia podnoszonej szkody. W trzeciej kolejności Rada podnosi, że Trybunał może zgodnie z art. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru gospodarczego i budżetowego nad państwami członkowskimi należącymi do strefy euro dotkniętymi lub zagrożonymi poważnymi trudnościami w odniesieniu do ich stabilności finansowej (Dz.U. 2013, L 140, s. 1) kontrolować akty Rady poprzedzające i ustalające treść warunków EMS. Wreszcie w czwartej kolejności Rada powołuje się na pkt 66 opinii rzecznika generalnego M. Watheleta w sprawach połączonych Mallis i in./Komisja i EBC (od C-105/15 P do C-109/15 P, EU:C:2016:294), z którego wynika, że brak bezpośredniego środka zaskarżenia przeciwko Eurogrupie byłby sprzeczny z zasadą skutecznej ochrony sądowej tylko wtedy, gdyby Eurogrupa uzyskała w traktatach uprawnienie do przyjmowania aktów wywołujących wiążące skutki prawne wobec osób trzecich. Tymczasem nie ma to miejsca w niniejszym przypadku, ponieważ zdaniem Rady Eurogrupa stanowi forum dyskusyjne, a nie organ decyzyjny.

72 Podczas rozprawy przed Trybunałem Rada dodała, że zasada skutecznej ochrony sądowej nie stanowi kryterium ustalenia jurysdykcji sądów Unii poza przypadkami określonymi w postanowieniach traktatów.

73 Komisja podnosi, że art. 263 i 340 TFUE mają taki sam zakres stosowania ratione personae. W tym względzie podnosi ona, że Sąd nie przytoczył żadnego wyroku stwierdzającego, iż o ile akty danego podmiotu nie mogą być przedmiotem skargi o stwierdzenie nieważności, o tyle jego akty lub zachowanie tego podmiotu mogą z kolei zostać zaskarżone w ramach skargi o stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej Unii.

74 Skarżący w pierwszej instancji w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P kwestionują zasadność jedynego zarzutu podniesionego przez Radę. Twierdzą oni, po pierwsze, że twierdzenie Trybunału zawarte w pkt 61 wyroku z dnia 20 września 2016 r., Mallis i in./Komisja i EBC (od C-105/15 P do C-109/15 P, EU:C:2016:702), zgodnie z którym Eurogrupy nie można uznać za „organ" lub „jednostkę organizacyjną Unii" w rozumieniu art. 263 TFUE, nie ma znaczenia, ponieważ wyrok ten dotyczył dopuszczalności skargi o stwierdzenie nieważności wniesionej przeciwko Eurogrupie, stanowiącej inny środek zaskarżenia niż przewidziana w art. 340 akapit drugi TFUE skarga o stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej Unii.

75 Po drugie, skarżący w pierwszej instancji w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P kwestionują argument, zgodnie z którym Eurogrupa nie została ustanowiona przez traktaty, podczas gdy jej istnienie zostało sformalizowane przez trakt z Lizbony, który włączył protokół nr 14 do traktatu FUE.

76 Po trzecie, Eurogrupa nie stanowi jedynie nieformalnego forum dyskusyjnego, lecz jest odpowiedzialna za opracowywanie polityki gospodarczej i budżetowej Unii.

77 Wreszcie po czwarte, skarżący w pierwszej instancji w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P twierdzą, że brak możliwości pociągnięcia Unii do odpowiedzialności za akty Eurogrupy oznaczałby naruszenie podstawowego prawa do skutecznej ochrony sądowej, ustanowionego w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą").

Ocena Trybunału

78 Zgodnie z art. 340 akapit drugi TFUE w dziedzinie odpowiedzialności pozaumownej Unia powinna naprawić, zgodnie z zasadami ogólnymi, wspólnymi dla praw państw członkowskich, szkody wyrządzone przez jej instytucje lub jej pracowników przy wykonywaniu ich funkcji.

79 Powstanie pozaumownej odpowiedzialności Unii w rozumieniu tego postanowienia zależy od łącznego spełnienia przesłanek dotyczących bezprawności zachowania zarzucanego instytucjom Unii, rzeczywistości szkody oraz istnienia związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem tej instytucji a podniesioną szkodą (wyrok z dnia 20 września 2016 r., Ledra Advertising i in./Komisja i EBC, od C-8/15 P do C-10/15 P, EU:C:2016:701, pkt 64 i przytoczone tam orzecznictwo).

80 Pojęcie „instytucji" w rozumieniu wspomnianego postanowienia obejmuje nie tylko instytucje Unii wymienione w art. 13 ust. 1 TUE, ale również wszystkie inne organy i jednostki organizacyjne Unii ustanowione na mocy traktatów lub na ich podstawie, które mają na celu przyczynianie się do realizacji celów Unii (zob. podobnie wyrok z dnia 2 grudnia 1992 r., SGEEM i Etroy/EBI, C-370/89, EU:C:1992:482, pkt 13–16).

81 W niniejszej sprawie Sąd przypomniał to orzecznictwo w pkt 82, 106 i 112 pierwszego zaskarżonego wyroku oraz w pkt 78, 102 i 108 drugiego zaskarżonego wyroku. Na podstawie wspomnianego orzecznictwa orzekł on w pkt 113 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 109 drugiego zaskarżonego wyroku, że Eurogrupa jest podmiotem Unii ustanowionym na mocy traktatów i ma na celu realizację

celów Unii. Sąd doszedł do tego wniosku po przeprowadzonej we wspomnianych punktach zaskarżonych wyroków analizie dotyczącej brzmienia art. 137 TFUE i protokołu nr 14, z której wynika, po pierwsze, że przewidują one w szczególności istnienie, skład, warunki spotkania oraz funkcje Eurogrupy, oraz po drugie, że podmiot ten zbiera się w celu omówienia kwestii, które na mocy art. 119 ust. 2 TFUE należą do zakresu działania Unii w celach określonych w art. 3 TUE, wśród których znajduje się ustanowienie unii gospodarczej i walutowej, której walutą jest euro.

82 W ramach jedynego zarzutu podniesionego na poparcie odwołań Rada nie kwestionuje kryteriów określonych w orzecznictwie przytoczonym w pkt 80 niniejszego wyroku dla celów oceny dopuszczalności skargi o stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej Unii.

83 Rada uważa jednak, że Sąd naruszył prawo poprzez uznanie w pkt 113 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 109 drugiego zaskarżonego wyroku, że Eurogrupa spełnia pierwsze z tych kryteriów, dotyczące tego, że pozwany podmiot powinien być podmiotem Unii ustanowionym w traktatach, podczas gdy art. 137 TFUE i protokół nr 14 przyznają jedynie prawo PCWE do spotykania się w sposób nieformalny i nie przyznają Eurogrupie żadnej kompetencji.

84 W tym względzie należy zauważyć w pierwszej kolejności, że Eurogrupa została formalnie utworzona rezolucją Rady Europejskiej z dnia 13 grudnia 1997 r., zgodnie z którą „ministrowie [PCWE] zbierają się na nieformalnych spotkaniach w celu omówienia kwestii związanych ze szczególnymi obowiązkami, jakie na nich ciążą w związku z jedną walutą" i „Komisja oraz, w stosownych przypadkach, [EBC] są zapraszane do udziału w spotkaniach". Jak podkreślił również rzecznik generalny w szczególności w pkt 64, 65, 92, 96, 101, 103 i 106 opinii, Eurogrupa została pomyślana jako organ międzyrządowy, wykraczający poza ramy instytucjonalne Unii, mający na celu umożliwienie ministrom PCWE wymiany i koordynowania ich stanowisk w kwestiach dotyczących ich wspólnych obowiązków w dziedzinie jednej waluty. Tym samym pełni ona funkcję łącznika między szczeblem krajowym a szczeblem Unii dla celów koordynacji polityki gospodarczej PCWE.

85 Prawdą jest, jak słusznie stwierdził Sąd w pkt 113 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 109 drugiego zaskarżonego wyroku, że art. 137 TFUE i protokół nr 14 przewidują w szczególności istnienie, skład, warunki posiedzeń i zadania Eurogrupy.

86 Jednakże wbrew temu, co twierdzą skarżący w postępowaniu w pierwszej instancji w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P, z tego stwierdzenia nie można wywieść, że Eurogrupa jest utworzonym przez traktaty podmiotem Unii w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 80 niniejszego wyroku.

87 Prawdą jest bowiem, że art. 137 TFUE i protokół nr 14 sformalizowały istnienie Eurogrupy i uczestnictwo Komisji i EBC w jej spotkaniach. Niemniej jednak nie zmieniły one w żaden sposób jej międzyrządowego charakteru. W tym względzie należy w szczególności podkreślić, że, jak orzekł już Trybunał, Eurogrupy nie można zrównać ze składem Rady (wyrok z dnia 20 września 2016 r., Mallis i in./Komisja i EBC, od C-105/15 P do C-109/15 P, EU:C:2016:702, pkt 61).

88 W drugiej kolejności, jak wynika wyraźnie zarówno z brzmienia rezolucji Rady Europejskiej z dnia 13 grudnia 1997 r., jak i z art. 1 protokołu nr 14, oraz jak Trybunał orzekł w pkt 61 wyroku z dnia 20 września 2016 r., Mallis i in./Komisja i EBC (od C-105/15 P do C-109/15 P, EU:C:2016:702), Eurogrupa charakteryzuje się swoim nieformalnym charakterem, który tłumaczy się, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 64 i 86 opinii, celem jej utworzenia, polegającym na wyposażeniu unii gospodarczej i walutowej w Unii w międzyrządowe narzędzie koordynacyjne, jednakże bez wpływania na rolę Rady, która znajduje się w sercu procesu decyzyjnego na szczeblu Unii w dziedzinie gospodarczej, oraz bez wpływania na niezależność EBC.

89 W trzeciej kolejności należy stwierdzić, że Eurogrupa nie posiada w porządku prawnym Unii żadnych kompetencji własnych, ponieważ art. 1 protokołu nr 14 ogranicza się do stwierdzenia, że jej spotkania odbywają się, w miarę potrzeby, w celu omówienia kwestii związanych ze szczególnymi obowiązkami, jakie ministrowie PCWE mają w dziedzinie wspólnej waluty, przy czym odpowiedzialność ta spoczywa na nich wyłącznie ze względu na ich kompetencje na szczeblu krajowym.

90 Z powyższego wynika, że Sąd błędnie uznał w pkt 113 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 109 drugiego zaskarżonego wyroku, że Eurogrupa jest podmiotem Unii ustanowionym w traktatach i że w związku z tym skarżący w pierwszej instancji w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P mogli wnieść przeciwko niej skargę o stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej Unii w oparciu o art. 340 akapit drugi TFUE.

91 Wniosku tego nie podważa argument owych skarżących w pierwszej instancji, który opiera się na rozumowaniu Sądu przedstawionym w pkt 114 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 110 drugiego zaskarżonego wyroku, dotyczącym naruszenia art. 47 karty.

92 W tym względzie Sąd uznał we wspomnianych punktach zaskarżonych wyroków, że brak możliwości wniesienia na podstawie art. 340 akapit drugi TFUE skargi o stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej Unii przeciwko Eurogrupie byłby sprzeczny z zasadą praworządności Unii w świetle wymogów związanych z poszanowaniem zasady skutecznej ochrony sądowej.

93 Tymczasem należy podkreślić, że z uwagi na to, co zostało wskazane w pkt 89 niniejszego wyroku, oraz na fakt, że Eurogrupa nie ma uprawnienia do nakładania sankcji za nieprzestrzeganie porozumień politycznych zawartych w jej ramach, porozumienia te konkretyzują się i są wykonywane w szczególności w drodze aktów i działań instytucji Unii. Jednostki mogą zatem wnieść do sądów Unii skargę o stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej Unii przeciwko Radzie, Komisji i EBC na podstawie aktów lub zachowań, które instytucje Unii przyjmują w następstwie takich porozumień politycznych, o czym świadczą w niniejszej sprawie skargi złożone przez skarżących w pierwszej instancji w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P.

94 W ten sposób w zaskarżonych wyrokach Sąd uznał za dopuszczalne skargi o stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej Unii w zakresie, w jakim były one skierowane przeciwko Radzie z tytułu szczególnych środków, które zostały przyjęte w ramach realizowanego przez Republikę Cypryjską trzyletniego programu dostosowań makroekonomicznych, które zostały wyraźnie wymienione w art. 2 ust. 4–15 decyzji 2013/236.

95 Podobnie w wyrokach tych Sąd uznał za dopuszczalne skargi skarżących w pierwszej instancji w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P w zakresie, w jakim były one skierowane przeciwko Komisji i EBC ze względu na zarzucane im bezprawne zachowania podczas negocjacji i podpisywania protokołu ustaleń z dnia 26 kwietnia 2013 r., który konkretyzuje wspomniany program dostosowań makroekonomicznych.

96 Jak wynika bowiem z art. 17 ust. 1 TUE, Komisja „wspiera ogólny interes Unii" i „nadzoruje stosowanie prawa Unii" (wyroki: z dnia 27 listopada 2012 r., Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756, pkt 163; a także z dnia 20 września 2016 r., Ledra Advertising Ltd i in./Komisja i EBC, od C-8/15 P do C-10/15 P, EU:C:2016:701, pkt 57) Instytucja ta zachowuje zatem w ramach swojego uczestnictwa w działaniach Eurogrupy rolę strażniczki traktatów. Wynika z tego, że jej ewentualny brak działania w zakresie kontroli zgodności z prawem Unii porozumień politycznych zawartych w ramach Eurogrupy może prowadzić do powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii na podstawie art. 340 akapit drugi TFUE.

97 Z ogółu powyższych rozważań wynika, że Sąd naruszył prawo przy wykładni i stosowaniu art. 340 akapit drugi TFUE, uznając w pkt 113 i 114 pierwszego zaskarżonego wyroku oraz w pkt 109 i 110 drugiego zaskarżonego wyroku, że pod rygorem naruszenia zasady praworządności Unii Eurogrupę należy uznać za podmiot Unii ustanowiony przez traktaty, którego akty lub zachowania mogą być przedmiotem skargi do sądów Unii o stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej Unii.

98 W konsekwencji należy uwzględnić odwołania Rady i uchylić zaskarżone wyroki w zakresie, w jakim oddalono w nich zarzuty niedopuszczalności podniesione przez tę instytucję w zakresie, w jakim dotyczą one skarg skarżących w pierwszej instancji w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P skierowanych przeciwko Eurogrupie.

W przedmiocie odwołań wzajemnych Rady w sprawach C-603/18 P i C-604/18 P

Argumentacja stron

99 Na poparcie odwołań wzajemnych Rada, popierana przez Komisję, podnosi jeden zarzut, dotyczący tego, że Sąd błędnie uznał w pkt 181 i 191 pierwszego zaskarżonego wyroku oraz w pkt 180 i 190 drugiego zaskarżonego wyroku, po pierwsze, że Rada w art. 2 ust. 6 lit. b) decyzji 2013/236 wymagała od cypryjskich organów utrzymania lub dalszego wdrażania środka polegającego na zamianie niegwarantowanych depozytów BoC na akcje, oraz po drugie, że wspomniane organy nie dysponowały żadnym zakresem uznania pozwalającego im na cofnięcie tej zamiany. Taka wykładnia byłaby bowiem zdaniem Rady sprzeczna z orzecznictwem dotyczącym dopuszczalności skargi o stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej Unii kwestionującej akt lub zachowanie, za pomocą którego organ krajowy zapewnia wykonanie uregulowania Unii, które to orzecznictwo wymaga spełnienia dwóch kumulatywnych przesłanek.

100 Jeżeli chodzi o pierwszą przesłankę, to znaczy, aby przyjęcie rozpatrywanego środka było wymagane przez akt Unii wiążący państwo członkowskie pod względem prawnym, to Rada podnosi przede wszystkim, że przyjęcie tego środka nastąpiło przed wydaniem decyzji 2013/236.

101 Następnie Rada podnosi, że skarżący w pierwszej instancji ponieśliby taką samą szkodę w braku tej decyzji oraz że wymóg utrzymania lub dalszego wdrażania tego środka można przypisać wyłącznie cypryjskim organom. Przewidziany w art. 2 ust. 6 lit. b) decyzji 2013/236 obowiązek przeprowadzenia niezależnej wyceny aktywów Laïki i BoC zakłada zamianę niegwarantowanych depozytów BoC na akcje, lecz jej nie wymaga.

102 Wreszcie Rada podnosi, że decyzja 2013/236 wpisywała się w powszechną praktykę ustanowioną od początku kryzysu w strefie euro, zgodnie z którą warunki związane z pomocą finansową przyznaną PCWE są powiązane z decyzjami przyjętymi przez Radę na podstawie art. 136 TFUE, zapewniając w ten sposób zgodność i spójność między dziedziną działań międzyrządowych a dziedziną działań Unii.

103 Jeśli chodzi o drugą przesłankę, a mianowicie aby organy krajowe nie dysponowały żadnym zakresem uznania w celu wprowadzenia w życie uregulowania Unii, Rada twierdzi, że w każdym razie nie została ona spełniona w niniejszej sprawie. W tym względzie Rada zarzuca Sądowi, że w pkt 186–188 pierwszego zaskarżonego wyroku oraz w pkt 185–187 drugiego zaskarżonego wyroku uznał, iż cypryjskie organy nie dysponowały zakresem uznania w celu cofnięcia zamiany niegwarantowanych depozytów BoC na akcje ze względu na to, że decyzja 2013/236 była wiążąca dla Republiki Cypryjskiej i wywierała wiążące skutki prawne. W ten sposób rozumowanie Sądu czyniłoby drugą przesłankę zbędną ze względu na pierwszą przesłankę, o której mowa w pkt 100 niniejszego wyroku, i zawierałoby sprzeczność w zakresie, w jakim w pkt 178 pierwszego zaskarżonego wyroku oraz

w pkt 177 drugiego zaskarżonego wyroku Sąd uznał, że wspomniana decyzja 2013/236 pozostawiała z kolei cypryjskim organom zakres uznania przy określaniu szczególnych warunków wymaganych przez jej art. 2 ust. 6 lit. b) w celu przejęcia Laïki przez BoC.

104 Ponadto Rada podnosi, że zakres uznania cypryjskich organów przy dokonywaniu zamiany niegwarantowanych depozytów BoC na akcje znajduje potwierdzenie w fakcie, że art. 2 ust. 6 lit. b) decyzji 2013/236 został sformułowany w sposób ogólny i nie zawiera żadnego szczególnego sposobu w odniesieniu do tej zamiany.

105 Skarżący w pierwszej instancji uważają, że odwołania wzajemne Rady są niedopuszczalne w zakresie, w jakim zmierzają one w rzeczywistości do dokonania nowej oceny okoliczności faktycznych, a w każdym razie – że są one bezzasadne. W szczególności art. 2 ust. 6 lit. b) decyzji 2013/236 zakazywał cypryjskim organom cofnięcia zamiany niegwarantowanych depozytów BoC na akcje pod rygorem naruszenia zarówno określonego w tym przepisie obowiązku dokonania wspomnianej zamiany, jak i wiążącego charakteru decyzji 2013/236.

Ocena Trybunału

106 Należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem art. 268 w związku z art. 340 akapit drugi TFUE uprawnia sąd Unii jedynie do naprawienia szkód wyrządzonych przez instytucje Unii lub przez ich pracowników działających w ramach wykonywania ich funkcji, to znaczy do naprawienia szkód mogących spowodować powstanie odpowiedzialności pozaumownej Unii. Z kolei szkody wyrządzone przez organy krajowe mogą jedynie prowadzić do odpowiedzialności owych organów krajowych i wyłącznie sądy krajowe pozostają właściwe dla zapewnienia ich naprawienia (wyrok z dnia 7 lipca 1987 r., L'Étoile commerciale i CNTA/Komisja, 89/86 i 91/86, EU:C:1987:337, pkt 17 i przytoczone tam orzecznictwo).

107 Wynika z tego, że w celu ustalenia, czy sąd Unii jest właściwy, należy zbadać, czy niezgodność z prawem podnoszona na poparcie żądania o odszkodowanie rzeczywiście została wywołana przez instytucje Unii i nie można uznać, iż można ją przypisać organowi krajowemu.

108 To właśnie w świetle tych zasad, prawidłowo przypomnianych w pkt 83 i 84 pierwszego zaskarżonego wyroku oraz w pkt 79 i 80 drugiego zaskarżonego wyroku, Sąd zbadał w szczególności, czy Rada w art. 2 ust. 6 lit. b) decyzji 2013/236 wymagała od cypryjskich organów, aby utrzymywały one lub kontynuowały wdrażanie środków przejęcia Laïki i zamiany na akcję niegwarantowanych depozytów BoC, a jeśli tak, to czy Republika Cypryjska dysponowała na podstawie tego przepisu zakresem uznania w tym względzie.

109 Na wstępie należy przypomnieć, że wspomniany przepis stanowi, iż program dostosowań makroekonomicznych dla Republiki Cypryjskiej przewiduje „dokonanie niezależnej wyceny aktywów [BoC] i [Laïki] oraz szybkie przejęcie działalności [Laïki] przez [BoC]. Wycena zostanie dokonana szybko, tak aby umożliwić wymianę [zamianę] depozytów na akcje [BoC]".

110 W ramach badania art. 2 ust. 6 lit. b) decyzji 2013/236 Sąd stwierdził, po pierwsze, w pkt 180 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 179 drugiego zaskarżonego wyroku, że przepis ten „wymaga dokonania niezależnej wyceny aktywów [odnośnych] banków w terminie umożliwiającym dokonanie takiej zamiany oraz że w sposób dorozumiany ale konieczny ze wspomnianego przepisu wynika, iż cypryjskie organy nie mogły cofnąć [rzeczonej] zamiany". Na tej podstawie w pkt 181 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 180 drugiego zaskarżonego wyroku doszedł on do wniosku, że „za pomocą wspomnianego art. 2 ust. 6 lit. b) decyzji 2013/236 Rada wymagała, aby Republika Cypryjska utrzymała lub nadal wdrażała [zamianę niegwarantowanych depozytów BoC na akcje]".

111 Nie można zarzucać Sądowi, by popełnił w przytoczonych w poprzednim punkcie fragmentach zaskarżonych wyroków jakikolwiek błąd w ocenie. W pierwszej kolejności bowiem z samego brzmienia art. 2 ust. 6 lit. b) decyzji 2013/236 wynika, że wycena aktywów BoC i zamiana na akcje niegwarantowanych depozytów BoC są czynnościami technicznie powiązanymi, w tym sensie, że owa waloryzacja mająca na celu ustalenie średniej ceny akcji, jakie deponenci otrzymaliby w miejsce ich depozytów, była przewidziana wyłącznie w celu późniejszego dokonania owej zamiany.

112 W drugiej kolejności, wbrew temu, co twierdzi Rada, bez znaczenia jest to, że decyzja 2013/236 została wydana po przyjęciu środka polegającego na zamianie niegwarantowanych depozytów BoC na akcje, ponieważ – jak słusznie wskazał Sąd w pkt 157, 159 i 160 pierwszego zaskarżonego wyroku oraz w pkt 156, 158 i 159 drugiego zaskarżonego wyroku – o ile nie można uznać, że Rada wymagała przyjęcia wspomnianego środka, o tyle należało jednak sprawdzić, czy przyjmując decyzję 2013/236, owa instytucja zobowiązywała Republikę Cypryjską do utrzymania lub dalszego wdrażania tego środka, co, jak stwierdził Sąd w pkt 181 pierwszego zaskarżonego wyroku oraz w pkt 180 drugiego zaskarżonego wyroku, miało miejsce.

113 W konsekwencji argumentacja Rady zmierzająca do podważenia oceny Sądu zawartej w pkt 180 i 181 pierwszego zaskarżonego wyroku oraz w pkt 179 i 180 drugiego zaskarżonego wyroku nie może zostać uwzględniona.

114 Po drugie, Sąd sprawdził w pkt 183–190 pierwszego zaskarżonego wyroku oraz w pkt 182–189 drugiego zaskarżonego wyroku, czy Republika Cypryjska dysponowała zakresem uznania, aby uwolnić się od wymogu utrzymania lub dalszego wdrażania zamiany niegwarantowanych depozytów BoC na akcje. W tym względzie w pkt 186 i 187 pierwszego zaskarżonego wyroku oraz w pkt 185 i 186 drugiego zaskarżonego wyroku Sąd wyjaśnił przede wszystkim, że decyzja 2013/236 ma charakter wiążący dla Republiki Cypryjskiej w odniesieniu do wszystkich jej elementów, w tym w odniesieniu do jej art. 2 ust. 6 lit. b), ponieważ jej przepisy zostały w całości zredagowane w sposób bezwzględnie obowiązujący. Następnie w pkt 188 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 187 drugiego zaskarżonego wyroku Sąd podkreślił, że decyzja ta miała na celu wywołanie wiążących skutków prawnych. Wreszcie w pkt 189 i 190 pierwszego zaskarżonego wyroku, a także w pkt 188 i 189 drugiego zaskarżonego wyroku Sąd zauważył, że w odpowiedzi na środki organizacji postępowania Rada wskazała, iż decyzja 2013/236 wpisuje się w uzgodnioną praktykę utrwaloną od początku kryzysu strefy euro, zgodnie z którą warunki związane z pomocą finansową przyznaną PCWE są powiązane z decyzjami przyjętymi przez Radę na podstawie art. 136 TFUE, zapewniając w ten sposób zgodność i spójność między dziedziną działań międzyrządowych a dziedziną działań Unii. Sąd stwierdził na tej podstawie w pkt 191 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 190 drugiego zaskarżonego wyroku, że Republika Cypryjska nie dysponowała żadnym zakresem uznania pozwalającym jej na cofnięcie zamiany niegwarantowanych depozytów BoC na akcje.

115 Jak słusznie twierdzi Rada, takie rozumowanie jest obarczone naruszeniem prawa.

116 W rzeczywistości bowiem, ponieważ art. 2 ust. 6 lit. b) decyzji 2013/236 ogranicza się do wymagania w sposób ogólny, aby cypryjskie organy utrzymały lub nadal wdrażały ową zamianę, nie określając w jakikolwiek sposób szczególnych warunków tej czynności, Sąd niesłusznie stwierdził w pkt 183–191 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 182–190 drugiego zaskarżonego wyroku, że organy te nie miały żadnego zakresu uznania przy ustalaniu takich warunków, w szczególności przy określaniu liczby i wartości akcji, jaką należy przyznać deponentom BoC w zamian za ich depozyty niegwarantowane w tym banku.

117 Z powyższego wynika, że uzasadnienie zawarte we wspomnianych punktach zaskarżonych wyroków jest obarczone oczywistym błędem w ocenie, który może prowadzić do uchylenia zaskarżonych wyroków w zakresie, w jakim oddalono w nich zarzuty niedopuszczalności podniesione przez Radę w związku z art. 2 ust. 6 lit. b) decyzji 2013/236.

118 Z uwagi na ogół powyższych rozważań należy uwzględnić odwołania wzajemne.

W przedmiocie odwołań skarżących w pierwszej instancji w sprawach C-603/18 P i C-604/18 P

119 Na poparcie odwołań skarżący w pierwszej instancji podnoszą osiem zarzutów.

W przedmiocie zarzutu pierwszego

Argumentacja stron

120 W ramach zarzutu pierwszego skarżący w pierwszej instancji podnoszą zasadniczo szereg błędów lub przeinaczeń dowodów, jakich miał się dopuścić Sąd w pkt 115–118, 127–132 pierwszego zaskarżonego wyroku, a także w pkt 111–114, 123 i 128 drugiego zaskarżonego wyroku, orzekając, po pierwsze, że deklaracja Eurogrupy z dnia 25 marca 2013 r. nie wymagała przyjęcia przez Republikę Cypryjską dekretów, o których mowa w pkt 20–24 niniejszego wyroku, oraz po drugie, że porozumienie między przedstawicielami PCWE, zgodnie z którym IPF zostanie przyznane Republice Cypryjskiej jedynie wówczas, gdy przyjmie ona środki przewidziane przez wspomniane dekrety („porozumienie warunkujące"), zostało zawarte przez ministrów finansów owych PCWE jako członków rady gubernatorów EMS, a nie jako członków Eurogrupy.

121 Rada i Komisja uważają, że zarzut ten jest niedopuszczalny, a w każdym razie bezzasadny.

Ocena Trybunału

122 Należy zauważyć, że ów zarzut pierwszy, podobnie jak krytykowane w nim oceny Sądu, opiera się na zawartym w pkt 113 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 109 drugiego zaskarżonego wyroku założeniu, zgodnie z którym Eurogrupa jest podmiotem Unii ustanowionym w traktatach, którego akty i zachowania mogą prowadzić do powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii na podstawie art. 340 akapit drugi TFUE. Tymczasem, jak wynika z oceny odwołań Rady w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P, założenie to jest obarczone naruszeniem prawa. Tym samym w żadnym razie nie można uwzględnić zarzutu pierwszego.

W przedmiocie zarzutów od drugiego do czwartego

Argumentacja stron

123 W zarzutach od drugiego do czwartego, które należy rozpatrzyć łącznie, skarżący w pierwszej instancji zarzucają Sądowi co do zasady, że dopuścił się on naruszenia prawa lub błędu w ocenie oraz przeinaczeń w odniesieniu do komunikatu prasowego EBC z dnia 21 marca 2013 r., negocjacji i zawarcia protokołu ustaleń z dnia 26 kwietnia 2013 r., „rozważań Komisji, zgodnie z którymi środki przyjęte przez władze cypryjskie były zgodne z ustalonymi warunkami", zatwierdzenia przez Komisję i EBC wypłaty poszczególnych transzy IPF Republice Cypryjskiej, deklaracji Eurogrupy z dnia 12 kwietnia, 13 maja i 13 września 2013 r. oraz decyzji 2013/236.

124 W szczególności kwestionują one to, że Sąd mógł po przeanalizowaniu tych dowodów dojść do wniosku, że pozwani w pierwszej instancji nie zażądali od cypryjskich organów przyjęcia środków przewidzianych w dekretach, o których mowa w pkt 20–24 niniejszego wyroku, podczas gdy różne czynności i zachowania pozwanych wpisywały się w „kontynuację" lub każda z tych czynności lub każde z tych zachowań było koniecznym warunkiem utrzymania lub dalszego wdrażania tych środków przez Republikę Cypryjską i stanowiło uzgodnione działanie pozwanych w pierwszej instancji.

125 Ponadto skarżący w pierwszej instancji podnoszą, że zgodnie z art. 14.4 protokołu (nr 4) w sprawie statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, załączonego do traktatu UE i do traktatu FUE (zwanego dalej „statutem EBC") uprawnienie tej instytucji do zakończenia AWP oznacza, że jego przyznanie nie należy do zakresu wyłącznych kompetencji krajowego banku centralnego, a tym samym że EBC w komunikacie prasowym z dnia 21 marca 2013 r. zażądał od cypryjskich organów przyjęcia środków, o których mowa w poprzednim punkcie.

126 Pozwani w pierwszej instancji kwestionują argumentację skarżących w pierwszej instancji.

Ocena Trybunału

127 Z art. 256 TFUE, art. 58 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz z art. 168 § 1 lit. d) i art. 169 regulaminu postępowania przed Trybunałem wynika, że odwołanie musi dokładnie wskazywać zakwestionowane części wyroku, o których uchylenie się wnosi, oraz zawierać argumenty prawne, które szczegółowo uzasadniają to żądanie. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału wymogu tego nie spełnia odwołanie, które nie zawierając nawet żadnej argumentacji mającej na celu konkretne wskazanie naruszenia prawa, jakim miałby być obarczony zaskarżony wyrok, ogranicza się do powtórzenia zarzutów i argumentów przedstawionych już przed Sądem. Takie odwołanie stanowi bowiem w rzeczywistości żądanie mające na celu zwykłe rozpoznanie skargi na nowo, co nie należy do właściwości Trybunału (zob. w szczególności wyrok z dnia 4 lipca 2000 r., Bergaderm i Goupil/Komisja, C-352/98 P, EU:C:2000:361, pkt 35; a także postanowienie z dnia 27 maja 2020 r., Paix et justice pour les juifs séfarades en Israël/Komisja i Rada Europy, C-798/19 P, niepublikowane, EU:C:2020:389, pkt 10, 11 i przytoczone tam orzecznictwo).

128 Ponadto zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunał nie jest właściwy do ustalania okoliczności faktycznych ani też zasadniczo do badania dowodów, które Sąd dopuścił na poparcie tych okoliczności (zob. podobnie wyroki: z dnia 8 maja 2003 r., T. Port/Komisja, C-122/01 P, EU:C:2003:259, pkt 27; a także z dnia 25 października 2007 r., Komninou i in./Komisja, C-167/06 P, niepublikowany, EU:C:2007:633, pkt 40). Ocena dowodów przedstawionych przed Sądem nie stanowi, z wyjątkiem przypadków przeinaczenia tych dowodów, kwestii prawnej, która jako taka podlegałaby kontroli Trybunału (zob. w szczególności wyrok z dnia 28 maja 1998 r., New Holland Ford/Komisja, C-8/95 P, EU:C:1998:257, pkt 26).

129 W niniejszej sprawie należy, po pierwsze, wskazać, że w zakresie, w jakim argumentacja przedstawiona przez skarżące w pierwszej instancji w ramach zarzutów od drugiego do czwartego odnosi się do deklaracji Eurogrupy z dnia 12 kwietnia, 13 maja i 13 września 2013 r., należy ją oddalić jako bezzasadną z powodów wskazanych w pkt 122 niniejszego wyroku.

130 Po drugie, należy stwierdzić, że pod przykrywką argumentacji dotyczącej przeinaczenia okoliczności faktycznych i dowodów przez Sąd zarzuty od drugiego do czwartego polegają zasadniczo na powtórzeniu argumentacji przedstawionej przez skarżących w pierwszej instancji przed Sądem, zgodnie z którą działania i zachowania pozwanych wpisywały się w „kontynuację", i zmierzają w ten sposób do uzyskania ponownej oceny tej argumentacji przez Trybunał, co nie należy do jego właściwości.

131 Po trzecie, w zakresie, w jakim argumentacja skarżących w pierwszej instancji odnosi się do negocjacji i zawarcia przez Komisję protokołu ustaleń z dnia 26 kwietnia 2013 r., „stwierdzenia Komisji, zgodnie z którymi środki przyjęte przez władze cypryjskie były zgodne z uzgodnionymi warunkami" i zatwierdzeniem przez Komisję i EBC wypłaty różnych transz IPF na rzecz Republiki Cypryjskiej, należy przypomnieć, że – jak słusznie orzekł Sąd w pkt 167–169 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 166–168 drugiego zaskarżonego wyroku – zadania powierzone Komisji i EBC w ramach traktatu EMS nie obejmują żadnych własnych uprawnień decyzyjnych, a za działalność prowadzoną

przez te dwie instytucje w ramach tego traktatu wyłączną odpowiedzialność ponosi EMS (wyrok z dnia 20 września 2016 r., Ledra Advertising i in./Komisja i EBC, od C-8/15 P do C-10/15 P, EU:C:2016:701, pkt 53 i przytoczone tam orzecznictwo).

132 Wynika z tego, że Sąd nie naruszył prawa, uznając, iż akty wymienione w poprzednim punkcie niniejszego wyroku można przypisać nie Komisji i EBC, lecz EMS, bez przesądzania kwestii, jak wynika z pkt 201–204 pierwszego zaskarżonego wyroku i z pkt 200–203 drugiego zaskarżonego wyroku, czy Komisja i EBC dopuściły się w ramach procesu negocjacji i zawarcia protokołu ustaleń z dnia 26 kwietnia 2013 r. lub w ramach nadzoru nad stosowaniem środków przyjętych przez cypryjskie organy niezgodnych z prawem zachowań pozostających w związku z weryfikacją przestrzegania prawa Unii, które mogą powodować powstanie odpowiedzialności pozaumownej Unii.

133 Po czwarte, jeżeli chodzi o powołanie się na art. 14.4 statutu EBC w celu wykazania, że w ramach przyznawania AWP instytucja ta zażądała od cypryjskich organów przyjęcia środków, o których mowa w pkt 124 niniejszego wyroku, należy zauważyć, że argument ten jedynie powtarza argumentację przedstawioną przed Sądem, którą Sąd ten odrzucił po szczegółowym jej przeanalizowaniu w pkt 134–155 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 130–151 drugiego zaskarżonego wyroku. Zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 127 niniejszego wyroku argument ten należy zatem odrzucić jako niedopuszczalny.

134 Po piąte, jeżeli chodzi o decyzję 2013/236, a w szczególności o przejęcie Laïki przez BoC, o którym mowa w art. 2 ust. 6 lit. b) tej decyzji, Sąd nie popełnił błędu, orzekając w pkt 178 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 177 drugiego zaskarżonego wyroku, że przepis ten nie ustanawiał szczególnych warunków wprowadzenia w życie tego środka, a tym samym że cypryjskie organy dysponowały co najmniej szerokim zakresem uznania w celu zdefiniowania tych warunków.

135 Z uwagi na ogół powyższych rozważań należy oddalić zarzuty od drugiego do czwartego.

W przedmiocie zarzutu piątego

Argumentacja stron

136 W ramach zarzutu piątego skarżący w pierwszej instancji podnoszą, że Sąd naruszył prawo, uznając w pkt 218 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 217 drugiego zaskarżonego wyroku, że ich skargi są niedopuszczalne w zakresie, w jakim dotyczą wewnętrznego finansowania działalności Laïki, ze względu na to, iż ograniczyli się oni do twierdzenia w tym względzie, że akcje tego banku w wyniku środków przyjętych przez cypryjskie organy zostały „umorzone” bez wynagrodzenia finansowego lub że ich wartość ekonomiczna została „całkowicie wygaszona”, bez wskazania jakiegokolwiek związku pomiędzy niezgodnością z prawem, jaką miałaby być obarczona decyzja 2013/236, a podnoszoną szkodą oraz bez wskazania udziału Rady w spowodowaniu tej szkody.

137 Przede wszystkim z załącznika do deklaracji Eurogrupy z dnia 25 marca 2013 r. oraz z motywu 5 decyzji 2013/236 jasno wynika, że akcjonariusze Laïki byli zmuszeni do ponoszenia kosztów finansowania ratowania tej instytucji, które to koszty są równoznaczne z wewnętrznym finansowaniem.

138 Następnie skarżący w pierwszej instancji twierdzą, że uzasadnienie Sądu zawarte w pkt 218 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 217 drugiego zaskarżonego wyroku pozostaje w sprzeczności z faktem, że w pkt 506 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 505 drugiego zaskarżonego wyroku Sąd sam wspomniał o „wewnętrznym finansowaniu odnośnych banków”.

139 Komisja kwestionuje argumentację skarżących w pierwszej instancji.

Ocena Trybunału

140 Jeżeli chodzi, przede wszystkim, o podniesiony przez skarżących w pierwszej instancji argument dotyczący treści załącznika do deklaracji Eurogrupy z dnia 25 marca 2013 r., to należy go oddalić, z powodów wskazanych w pkt 122 niniejszego wyroku, jako bezzasadny.

141 Następnie, odnosząc się do motywu 5 decyzji 2013/236, należy stwierdzić, że skarżący w pierwszej instancji, którzy nie powołują się na jakiekolwiek przeinaczenie, które ich dotyczy, dążą w rzeczywistości do uzyskania nowej oceny tego motywu, co, jak wynika z orzecznictwa przytoczonego w pkt 127 i 128 niniejszego wyroku, nie należy do właściwości Trybunału.

142 Wreszcie, jeżeli chodzi o rzekomą podnoszoną przez skarżących w pierwszej instancji sprzeczność uzasadnienia zaskarżonych wyroków, to należy przypomnieć, że kwestia, czy uzasadnienie wyroku Sądu jest sprzeczne, jest kwestią prawną, która jako taka może zostać podniesiona w ramach odwołania (wyrok z dnia 16 lipca 2009 r., Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisja, C-385/07 P, EU:C:2009:456, pkt 71 i przytoczone tam orzecznictwo).

143 Należy jednak stwierdzić, że w niniejszej sprawie brak jest jakiejkolwiek sprzeczności między pkt 218 i pkt 506 pierwszego zaskarżonego wyroku oraz między pkt 217 i pkt 505 drugiego zaskarżonego wyroku, która mogłaby prowadzić do uchylenia tych wyroków.

144 Z jednej strony z pkt 218 pierwszego zaskarżonego wyroku i z pkt 217 drugiego zaskarżonego wyroku wynika bowiem, że Sąd stwierdził, iż w dekretach wspomnianych w pkt 20–24 niniejszego wyroku nie przewidziano, że akcje Laïki będą przedmiotem środka wewnętrznego finansowania. Tymczasem skarżący w pierwszej instancji nie kwestionują tego, że dekrety te przewidują wyłącznie sprzedaż oddziałów Laïki z siedzibą w Grecji, przeniesienie niektórych aktywów i pasywów Laïki na BoC, a także przyznanie Laïki 18% nowego kapitału zakładowego BoC, oraz tego, że dekrety te nie ustanawiają żadnego wewnętrznego finansowania w odniesieniu do akcjonariuszy Laïki. Z drugiej strony pkt 506 pierwszego zaskarżonego wyroku i pkt 505 drugiego zaskarżonego wyroku wskazują z kolei, że zgodnie ze sprawozdaniem MFW z maja 2013 r. konieczność rozróżnienia pomiędzy bankami wypłacalnymi i niewypłacalnymi jest jednym z powodów, dla których uprzywilejowano finansowanie wewnętrzne Laïki i BoC względem nadzwyczajnego obciążenia depozytów gwarantowanych i niegwarantowanych przyznanego wszystkim bankom cypryjskim. To ogólne stwierdzenie nie odnosi się zatem konkretnie do wspomnianych dekretów, które Sąd dokładnie ocenił w pkt 218 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 217 drugiego zaskarżonego wyroku, w związku z czym nie można Sądowi zarzucić, że jego rozumowanie jest dotknięte jakąkolwiek sprzecznością.

145 W każdym wypadku argumentacja skarżących w pierwszej instancji nie jest w stanie podważyć dokonanego w pkt 218 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 217 drugiego zaskarżonego wyroku stwierdzenia Sądu odnośnie do braku wyjaśnienia w skargach wniesionych w pierwszej instancji sposobu, w jaki Rada, poprzez przyjęcie decyzji 2013/236, miałaby brać udział w wyrządzeniu szkody poniesionej przez akcjonariuszy Laïki.

146 W konsekwencji należy oddalić zarzut piąty.

W przedmiocie zarzutu szóstego

Argumentacja stron

147 W zarzucie szóstym, który dzieli się na trzy części, skarżący w pierwszej instancji podnoszą zasadniczo, że Sąd naruszył prawo, odrzucając istnienie naruszenia ich prawa własności, które można przypisać aktom i zachowaniom instytucji Unii.

148 W ramach pierwszej części tego zarzutu, dotyczącej przejęcia przez BoC gwarantowanych depozytów z Laïki i utrzymania niegwarantowanych depozytów w Laïki, zamiany 37,5% niegwarantowanych depozytów BoC na akcje oraz tymczasowego zamrożenia innej części tych niegwarantowanych depozytów, skarżący podnoszą w pierwszej kolejności, że w wyroku z dnia 20 września 2016 r., Ledra Advertising i in./Komisja i EBC (od C-8/15 P do C-10/15 P, EU:C:2016:701) Trybunał zbadał jedynie pkt 1.23–1.27 protokołu uzgodnień z dnia 26 kwietnia 2013 r.

149 Następnie skarżący w pierwszej instancji kwestionują ocenę Sądu zawartą w pkt 285 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 284 drugiego zaskarżonego wyroku, zgodnie z którą ograniczenia prawa własności były przewidziane ustawą, podczas gdy, po pierwsze, przy przyjmowaniu rozpatrywanych środków Unia nie dysponowała uprawnieniem do nakładania obowiązku dokonania jakiegokolwiek wewnętrznego finansowania lub likwidacji odnośnych banków. Po drugie, ustawa z dnia 22 marca 2013 r. została przyjęta jedynie pod silnym naciskiem pozwanych w pierwszej instancji na cypryjskie organy, o czym świadczy jej treść, podyktowana przez Komisję, oraz data jej przyjęcia, czyli dzień po dniu, w którym EBC postanowił zakończyć AWP. Kryterium jakości ustawodawstwa, o którym mowa w art. 52 ust. 1 karty, nie zostało zatem spełnione. Po trzecie, wbrew temu, co orzekł Sąd w pkt 276 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 275 drugiego zaskarżonego wyroku, ustawa z dnia 22 marca 2013 r. nie przewiduje rzeczywistych gwarancji dla wierzycieli i akcjonariuszy odnośnych banków ani nie zapewnia poszanowania prawa do skutecznej ochrony sądowej. Po czwarte, Sąd naruszył prawo i przeinaczył dowody, uznając w pkt 282 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 281 drugiego zaskarżonego wyroku, że zastosowanie procedury uprzedniej konsultacji nie było możliwe ze względu na pilny charakter sytuacji.

150 Wreszcie skarżący w pierwszej instancji uważają, że rozpatrywane środki naruszyły zasadę proporcjonalności, ponieważ mogły zostać przyjęte inne, mniej restrykcyjne środki. W tym względzie wyjaśniają oni, po pierwsze, że okoliczność, iż podatek od depozytów bankowych został odrzucony przez parlament cypryjski, nie uzasadniał nałożenia bardziej restrykcyjnego środka. Po drugie, przypadek Republiki Cypryjskiej jest całkowicie porównywalny z przypadkiem pozostałych PCWE, które wystąpiły o pomoc finansową. Po trzecie, skarżący w pierwszej instancji przypominają, że Trybunał stwierdził w wyroku z dnia 16 czerwca 2015 r., Gauweiler i in. (C-62/14, EU:C:2015:400), że EBC dysponuje szerokim wachlarzem opcji służących złagodzeniu napięcia na rynkach finansowych, zapewnienia stabilności euro i propagowania stabilności finansowej. Po czwarte, brak progresji w zakresie obniżenia wartości depozytów przekraczających 100 000 EUR jest niezgodny z zasadą proporcjonalności.

151 W części drugiej zarzutu szóstego, dotyczącej obniżenia wartości nominalnej akcji zwykłych BoC z jednego euro do jednego eurocenta i sprzedaży greckich oddziałów, skarżący w pierwszej instancji odsyłają do swojej argumentacji przedstawionej w ramach pierwszej części zarzutu. Ponadto podnoszą oni, że sprzedaż greckich oddziałów nie nastąpiła w ramach otwartej, przejrzystej i niedyskryminującej procedury.

152 Na poparcie trzeciej części tego zarzutu skarżący wskazują, że Sąd naruszył prawo, uznając, iż zachowanie EBC w odniesieniu do AWP nie stanowiło oczywistego naruszenia art. 14.4 statutu EBC, zasady dobrej administracji oraz wymogów słuszności i spójności. Po pierwsze, wbrew temu, co Sąd orzekł w pkt 377 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 376 drugiego zaskarżonego wyroku, EBC wymagał przyjęcia środków, o których mowa w pkt 124 niniejszego wyroku, jak wynika to z argumentacji przedstawionej w ramach zarzutu drugiego. Po drugie, zachowanie tej instytucji jest obarczone bezprawnością, ponieważ z uwagi na szeroki zakres uznania, jakim dysponuje ona przy decydowaniu, czy dany bank jest wypłacalny, oraz przy decydowaniu o przyznaniu mu w ten sposób AWP, działa ona w ramach procesu decyzyjnego sprzecznego z art. 52 ust. 1 karty. Po trzecie, Sąd niesłusznie stwierdził w pkt 400 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 399 drugiego zaskarżonego wyroku, że komunikat prasowy EBC z dnia 21 marca 2013 r. spełnia wymóg uzasadnienia, w zakresie, w jakim pozwala poznać motywy decyzji Rady Prezesów EBC z tego samego dnia.

153 Pozwani w pierwszej instancji kwestionują argumentację skarżących w pierwszej instancji.

Ocena Trybunału

154 Tytułem wstępu należy przypomnieć, jak słusznie uczynił to Sąd w pkt 254 pierwszego zaskarżonego wyroku i 253 drugiego zaskarżonego wyroku, że ustanowione w art. 17 karty prawo własności nie jest prawem bezwzględnym (wyrok z dnia 20 września 2016 r., Ledra Advertising i in./Komisja i EBC, od C-8/15 P do C-10/15 P, EU:C:2016:701, pkt 69).

155 Zgodnie z art. 52 ust. 1 karty wszelkie ograniczenia w korzystaniu z praw i wolności uznanych w karcie muszą być przewidziane ustawą i szanować ich istotę i, z zastrzeżeniem zasady proporcjonalności, ograniczenia tych praw i wolności mogą być wprowadzone wyłącznie wtedy, gdy są one konieczne i rzeczywiście odpowiadają uznawanym przez Unię celom interesu ogólnego lub potrzebom ochrony praw i wolności innych osób (wyrok z dnia 31 stycznia 2019 r., Islamic Republic of Iran Shipping Lines i in./Rada, C-225/17 P, EU:C:2019:82, pkt 101).

156 Jeżeli chodzi o pierwszą część zarzutu szóstego, to należy na wstępie zaznaczyć, że Sąd nie popełnił błędu, uznając w pkt 261 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 260 drugiego zaskarżonego wyroku, że ocena dokonana przez Trybunał w pkt 73 i 74 wyroku z dnia 20 września 2016 r., Ledra Advertising i in./Komisja i EBC (od C-8/15 P do C-10/15 P, EU:C:2016:701) w odniesieniu do pierwszej serii środków wymienionych w pkt 1.23–1.27 protokołu ustaleń z dnia 26 kwietnia 2013 r. miała znaczenie w niniejszej sprawie.

157 W każdym wypadku, jeżeli chodzi, w pierwszej kolejności, o zastrzeżenie oparte na tym, że ograniczenia ich prawa własności nie zostały przewidziane w ustawie, a w szczególności o argument skarżących w pierwszej instancji, zgodnie z którym przy przyjmowaniu środków, o których mowa w pkt 124 niniejszego wyroku, Unia nie mogła wymagać jakiegokolwiek finansowania wewnętrznego lub likwidacji odnośnych banków, należy stwierdzić z jednej strony, że – jak Sąd słusznie wskazał w pkt 284 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 283 drugiego zaskarżonego wyroku – brak istnienia w chwili zaistnienia okoliczności faktycznych środków harmonizujących Unii w dziedzinie finansowania wewnętrznego banków w żaden sposób nie oznacza, że państwa członkowskie nie mogły przyjmować środków finansowania wewnętrznego, których przyjęcie nie mogło jednak powodować powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii. Z drugiej strony, jeżeli chodzi o system likwidacji banków, to ponieważ Sąd nie wypowiedział się co do tego, czy system ten posiadał w chwili zaistnienia okoliczności faktycznych podstawę prawną w prawie Unii, argument skarżących w tym względzie należy oddalić jako bezzasadny.

158 Ponadto w zakresie, w jakim skarżący w pierwszej instancji podnoszą, że pozwani w pierwszej instancji wywierali silny nacisk na cypryjskie organy, aby przyjęły one ustawę z dnia 22 marca 2013 r., tak że kryterium jakości ustawodawstwa, o którym mowa w art. 52 ust. 1 karty, nie zostało spełnione, a wspomniana ustawa nie dawała ani gwarancji wierzycielom i akcjonariuszom odnośnych banków, ani nie przyznawała im skutecznej ochrony sądowej, należy stwierdzić, że poprzez te argumenty skarżący w pierwszej instancji wnoszą w rzeczywistości do Trybunału o dokonanie nowej oceny okoliczności faktycznych i dowodów przedstawionych Sądowi, bez wykazania, że w ramach dokonanej przez niego oceny w pkt 274–281 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 273–280 drugiego zaskarżonego wyroku Sąd dopuścił się przeinaczenia wspomnianych okoliczności faktycznych i dowodów. Tymczasem, jak wynika z orzecznictwa przytoczonego w pkt 127 i 128 niniejszego wyroku, takie argumenty nie są dopuszczalne na etapie odwołania.

159 Jeżeli chodzi o argument skarżących w pierwszej instancji, zgodnie z którym, wbrew temu, co orzekł Sąd w pkt 282 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 281 drugiego zaskarżonego wyroku, wszczęcie procedury uprzedniej konsultacji z deponentami i akcjonariuszami odnośnych banków byłoby możliwe, należy stwierdzić, że Sąd słusznie oparł swoje rozumowanie we wspomnianych punktach zaskarżonych

wyroków na wyroku ETPC z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie Mamatas i in. przeciwko Grecji (CE:ECHR:2016:0721JUD006306614), z którego wynika, że wymóg, zgodnie z którym każde ograniczenie prawa własności powinno być przewidziane przez ustawę, nie może być interpretowany w ten sposób, że należało skonsultować się z zainteresowanymi osobami przed przyjęciem tej ustawy, w szczególności wówczas, gdy taka uprzednia konsultacja w nieuchronny sposób spowodowałaby opóźnienie w zastosowaniu środków mających na celu zapobieżenie upadłości odnośnych banków.

160 W drugiej kolejności, jeżeli chodzi o zastrzeżenie dotyczące naruszenia zasady proporcjonalności, należy przypomnieć, że zasada ta wymaga, by środki prawne wynikające z zastosowania przepisów prawa Unii były odpowiednie dla realizacji zgodnych z prawem celów danej regulacji i nie wykraczały poza to, co jest konieczne dla ich osiągnięcia (wyrok z dnia 31 stycznia 2019 r., Islamic Republic of Iran Shipping Lines i in./Rada, C-225/17 P, EU:C:2019:82, pkt 102 i przytoczone tam orzecznictwo).

161 W niniejszej sprawie Sąd przede wszystkim uwzględnił w pkt 255 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 254 drugiego zaskarżonego wyroku cel interesu ogólnego realizowany przez akty i zachowania stron pozwanych w pierwszej instancji, polegający na zapewnieniu stabilności cypryjskiego systemu finansowego i całej strefy euro.

162 Następnie, w pkt 302–313 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 301–312 drugiego zaskarżonego wyroku, Sąd zbadał argumenty skarżących w pierwszej instancji zmierzające do podważenia braku mniej restrykcyjnych środków służących osiągnięciu zamierzonego celu. W tym względzie Sąd uwzględnił odrzucenie przez parlament cypryjski w dniu 19 marca 2013 r. wprowadzenia podatku od wszystkich depozytów bankowych, niedogodności lub niedostępność rozwiązań alternatywnych, o których mowa w pkt 11 sprawozdania MFW z maja 2013 r., znaczne straty, jakie oznaczałoby zarówno dla podatników, jak i deponentów wyjście Republiki Cypryjskiej ze strefy euro oraz słabe strony progresywnego systemu obniżenia wartości, sugerowanego przez skarżących w pierwszej instancji, który brałby pod uwagę wysokość depozytów powierzonych odnośnym bankom.

163 Wreszcie w pkt 311 i 312 pierwszego zaskarżonego wyroku oraz w pkt 310 i 311 drugiego zaskarżonego wyroku Sąd odrzucił porównanie sytuacji Republiki Cypryjskiej z sytuacją innych PCWE, które otrzymały pomoc finansową, ze względu na to, że sektor finansowy Republiki Cypryjskiej charakteryzował się nadmiernym rozmiarem wobec rozmiaru jej gospodarki.

164 Ze szczegółowych ustaleń Sądu wynika, że Sąd nie popełnił błędu w ocenie ani nie naruszył zasady proporcjonalności, gdy orzekł, że alternatywy dla dokapitalizowania odnośnych banków nie byłyby mniej restrykcyjne niż przyjęte środki i że w braku dokapitalizowania zainteresowane banki byłyby narażone na ryzyko konieczności zaprzestania działalności oraz byłyby zagrożone nieuporządkowaną upadłością mogącą mieć charakter systemowy, rozprzestrzeniając się szybko na inne państwa członkowskie, a nawet na cały system bankowy strefy euro.

165 W konsekwencji należy oddalić część pierwszą zarzutu szóstego.

166 Jeżeli chodzi o drugą część tego zarzutu, to należy stwierdzić, po pierwsze, że skarżący w pierwszej instancji ograniczyli się do ogólnego odesłania do swojej argumentacji przedstawionej w ramach pierwszej części tego zarzutu. Wynika z tego, że z powodów wskazanych w pkt 156–165 niniejszego wyroku ich argumentacja nie może zostać uwzględniona.

167 Po drugie, jeżeli chodzi o zastrzeżenie oparte na tym, że sprzedaż greckich oddziałów nie była przedmiotem otwartej, przejrzystej i niedyskryminującej procedury, to skarżący w pierwszej instancji ograniczyli się do odesłania do dowodów przedstawionych przez nich Sądowi, bez wskazania, które z tych dowodów zostały przeinaczone. Otóż zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 128 niniejszego wyroku taki zarzut nie należy do właściwości Trybunału na etapie odwołania.

168 Z powyższego wynika, że nie można uwzględnić drugiej części zarzutu szóstego.

169 Jeżeli chodzi o trzecią część tego zarzutu oraz w odniesieniu w szczególności do argumentów skarżących w pierwszej instancji zmierzających, po pierwsze, do zakwestionowania faktu, że przyjęcie środków, o których mowa w pkt 124 niniejszego wyroku, nie było wymagane ani w komunikacie prasowym EBC z dnia 21 marca 2013 r., ani w decyzji Rady Prezesów EBC z tego samego dnia, oraz po drugie, do podważenia zgodności z prawem zachowania EBC w ramach udzielania AWP, należy zauważyć, że skarżący w pierwszej instancji odsyłają do swojej argumentacji przedstawionej w ramach drugiego zarzutu, która, o czym mowa w pkt 133 niniejszego wyroku, ogranicza się do powtórzenia przedstawionych przed Sądem argumentów dotyczących roli EBC w tych ramach i która została odrzucona jako niedopuszczalna zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 127 tego wyroku.

170 Ponadto, jeżeli chodzi o argumentację skarżących dotyczącą braku uzasadnienia, jakim miałby być obarczony komunikat prasowy EBC z dnia 21 marca 2013 r., to należy zauważyć, że argumentacja ta ma na celu zakwestionowanie powodów znajdujących się w pkt 400 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 399 drugiego zaskarżonego wyroku, z których wynika, że „[w] związku z tym, w okolicznościach niniejszej sprawy, brzmienie komunikatu prasowego [EBC] z dnia 21 marca 2013 r., niezależnie od jego lakonicznego charakteru, umożliwiło skarżącym zrozumienie, w szczególności po uwzględnieniu kontekstu, obowiązujących przepisów prawa i uwag prezesa EBC przedstawionych na konferencji prasowej w dniu 4 kwietnia 2013 r., że niewypłacalność odnośnych banków w braku odpowiedniego programu dostosowań stanowi przeszkodę w utrzymaniu istniejącego poziomu AWP”. Uzasadnienie to ma zatem charakter uzupełniający w stosunku do pkt 397–399 pierwszego zaskarżonego wyroku i pkt 396–398 drugiego zaskarżonego wyroku.

171 Otóż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem argumenty skierowane przeciwko uzupełniającemu uzasadnieniu orzeczenia Sądu nie mogą prowadzić do uchylenia tego orzeczenia, a zatem są one bezzasadne (wyrok z dnia 12 lutego 2015 r., Komisja/IPK International, C-336/13 P, EU:C:2015:83, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo)

172 W związku z tym należy oddalić trzecią część zarzutu szóstego oraz zarzut szósty w całości.

W przedmiocie zarzutu siódmego

Argumentacja stron

173 W zarzucie siódmym skarżący w pierwszej instancji zarzucają Sądowi naruszenie prawa poprzez uznanie, że akty i zachowania pozwanych w pierwszej instancji nie naruszyły zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań.

174 W pierwszej kolejności podnoszą oni, że pismo z dnia 11 lutego 2013 r. skierowane przez dyrektora biura gubernatora CBC do dyrektorów wykonawczych Laïki i BoC dostarczało jasnych, precyzyjnych i bezwarunkowych zapewnień, że prawa deponentów nie zostaną ograniczone i że zapewnienia te wiążą Eurosystem.

175 W drugiej kolejności – zobowiązanie Eurogrupy z dnia 21 stycznia 2013 r. do przyznania IPF Republice Cypryjskiej na podstawie porozumienia politycznego uzgodnionego w listopadzie 2012 r. wzbudziło u deponentów odnośnych banków zaufanie, że nie będzie wymagane żadne wewnętrzne finansowanie.

176 W trzeciej i ostatniej kolejności skarżący w pierwszej instancji utrzymują, że przyznanie pomocy finansowej innym PCWE, a mianowicie Irlandii, Republice Greckiej, Królestwu Hiszpanii i Republice Portugalskiej, nie było uzależnione od przyjęcia środków finansowania wewnętrznego, i powołują się na fakt, że EBC zezwolił na AWP przez dłuższy okres. W tym względzie podnoszą oni, że dokonane przez Sąd odesłanie do wyroku z dnia 19 lipca 2016 r., Kotnik i in. (C-526/14, EU:C:2016:570) jest

pozbawione znaczenia, ponieważ wyrok ten dotyczył zachowania Komisji wynikającego z postanowień traktatu FUE dotyczących pomocy państwa, które przewidują dobrze ugruntowane ramy prawne i przyznają tej instytucji jasne kompetencje.

177 Pozwani w pierwszej instancji kwestionują wszystkie te argumenty.

Ocena Trybunału

178 Należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem prawo powoływania się na zasadę ochrony uzasadnionych oczekiwań przysługuje każdej jednostce znajdującej się w sytuacji, w której instytucja Unii, udzielając konkretnych zapewnień, wzbudziła u niej uzasadnione nadzieje. Natomiast w braku wspomnianych zapewnień nie można powoływać się na naruszenie owej zasady (zob. podobnie wyroki: z dnia 13 września 2017 r., Pappalardo i in./Komisja, C-350/16 P, EU:C:2017:672, pkt 39; a także z dnia 31 stycznia 2019 r., Islamic Republic of Iran Shipping Lines i in./Rada, C-225/17 P, EU:C:2019:82, pkt 57).

179 Tymczasem w niniejszej sprawie, jeżeli chodzi, po pierwsze, o zastrzeżenia dotyczące tego, że Sąd błędnie uznał, iż żadne uzasadnione oczekiwania nie mogą wynikać ani z pisma z dnia 11 lutego 2013 r. skierowanego przez dyrektora biura gubernatora CBC do dyrektorów wykonawczych zainteresowanych banków, ani ze zobowiązania Eurogrupy z dnia 21 stycznia 2013 r. do przyznania IPF Republice Cypryjskiej, należy stwierdzić, że w ramach tych zastrzeżeń skarżący w pierwszej instancji ograniczają się do powtórzenia argumentów przedstawionych już przed Sądem i żądają zasadniczo, aby Trybunał ponownie orzekł co do niektórych dowodów, bez wskazania przez nich jakiegokolwiek przeinaczenia tych dowodów przez Sąd. W związku z tym zastrzeżenia te należy oddalić jako niedopuszczalne na podstawie orzecznictwa przytoczonego w pkt 127 i 128 niniejszego wyroku.

180 Po drugie, skarżący nie mogą zarzucać Sądowi, że w pkt 432 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 431 drugiego zaskarżonego wyroku oparł się na wyroku z dnia 19 lipca 2016 r., Kotnik i in. (C-526/14, EU:C:2016:570), aby orzec, że sama okoliczność, iż na wcześniejszych etapach międzynarodowego kryzysu finansowego przyznanie pomocy finansowej nie było uzależnione od przyjęcia środków porównywalnych z tymi, o których mowa w pkt 124 niniejszego wyroku, nie może jako taka zostać uznana za dokładne, bezwarunkowe i zgodne zapewnienie, które może powodować powstanie uzasadnionych oczekiwań po stronie akcjonariuszy, wierzycieli z tytułu obligacji i deponentów odnośnych banków, iż tak będzie również w ramach przyznawania pomocy finansowej Republice Cypryjskiej.

181 O ile bowiem sprawa, która doprowadziła do wydania tamtego wyroku, różniła się na płaszczyźnie stanu faktycznego od niniejszych spraw, o tyle stwierdzenie dokonane przez Trybunał w pkt 65 wspomnianego wyroku, zgodnie z którym okoliczność, że wierzyciele podporządkowani danym bankom – czyli wierzyciele, którzy zostają zaspokojeni po posiadaczach obligacji, ale przed akcjonariuszami, w przypadku niewypłacalności lub likwidacji jednostki emitującej – nie zostali wezwani do przyczynienia się do ratowania instytucji kredytowych na pierwszym etapie kryzysu finansowego, nie mogła spowodować powstania uzasadnionych oczekiwań po stronie akcjonariuszy i wierzycieli podporządkowanych, iż nie będą oni podlegać środkom rozdziału kosztów w przyszłości, pozostaje ważne i ma zastosowanie w drodze analogii do niniejszych spraw. W tym względzie należy zauważyć, że twierdzenie to należy rozpatrywać w świetle pkt 66 tamtego wyroku, w którym Trybunał przypomniał, że o ile zasada ochrony uzasadnionych oczekiwań należy do podstawowych zasad Unii, o tyle podmioty gospodarcze nie mogą w sposób uzasadniony oczekiwać, że utrzymana zostanie istniejąca sytuacja, która może zostać zmieniona w ramach swobodnego uznania przyznanego instytucjom Unii, zwłaszcza w dziedzinie, która charakteryzuje się ciągłym dostosowywaniem w oparciu o zmiany sytuacji gospodarczej.

182 Tak więc okoliczność, że – jak twierdzą skarżący – sprawa, w której zapadł wyrok z dnia 19 lipca 2016 r., Kotnik i in. (C-526/14, EU:C:2016:570), dotyczyła wyłącznie zachowania Komisji w dziedzinie pomocy państwa przyznanej sektorowi bankowemu, w sposób oczywisty nie ma wpływu dla znaczenia rozumowania Trybunału w niniejszych sprawach, tym bardziej że wpisują się one również w kontekst kryzysu finansowego i że objęte są one zakresem polityki gospodarczej i pieniężnej, która wymaga ciągłego dostosowywania w zależności od zmian sytuacji gospodarczej.

183 W konsekwencji zarzut siódmy należy oddalić w całości.

W przedmiocie zarzutu ósmego

Argumentacja stron

184 W zarzucie ósmym skarżący w pierwszej instancji twierdzą, że Sąd naruszył prawo, uznając, iż zasada równego traktowania nie została naruszona poprzez przyjęcie aktów i poprzez zachowania pozwanych.

185 W pierwszej kolejności twierdzą oni, że akcjonariusze i posiadacze niegwarantowanych depozytów w Laïki byli dyskryminowani w stosunku do tych wierzycieli Laïki, których roszczenia wynikają z AWP, to znaczy w stosunku do wierzycieli CBC. W szczególności wierzytelność z tytułu AWP miałaby być wynikiem niezgodnego z prawem zachowania pozwanych w pierwszej instancji, ponieważ EBC zezwalał przez wiele lat na hojne przyznawanie AWP i zażądał jego szybkiego zwrotu na podstawie niezgodnej z prawem decyzji z dnia 21 marca 2013 r. Ponadto skarżący w pierwszej instancji zarzucają Sądowi, że oparł swoje rozumowanie, zawarte w pkt 449 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 448 drugiego zaskarżonego wyroku, na wyrokach z dnia 7 października 2015 r., Accorinti i in./EBC (T-79/13, EU:T:2015:756, pkt 92) oraz z dnia 24 stycznia 2017 r., Nausicaa Anadyomène i Banque d'escompte/EBC (T-749/15, niepublikowany, EU:T:2017:21, pkt 108, 109), podczas gdy dotyczyły one zakupu państwowych instrumentów dłużnych, a nie depozytów bankowych.

186 W drugiej kolejności skarżący w pierwszej instancji mieli doznać dyskryminacji pośredniej ze względu na przynależność państwową w stosunku do posiadaczy depozytów utworzonych w oddziałach greckich. W szczególności, po pierwsze, dyskryminacja ta miała być sprzeczna ze swobodą przedsiębiorczości. Po drugie, niewielkie ryzyko, że obniżenie wartości depozytów w oddziałach greckich mogłoby spowodować powszechne wycofywanie depozytów w Grecji, nie może uzasadniać dyskryminującego traktowania. Po trzecie, wsparcie udzielane PSI przez Eurogrupę, pomimo ryzyka wystąpienia efektu domina w stosunku do Laïki i BoC, wskazuje, że skarżący w pierwszej instancji są dyskryminowani w stosunku do deponentów i akcjonariuszy greckich banków.

187 W trzeciej kolejności skarżący w pierwszej instancji podnoszą, że są dyskryminowani względem deponentów, których depozyty nie przekraczały 100 000 EUR. Przede wszystkim twierdzą oni, że zdaniem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka niesprawiedliwe jest użycie progu 100 000 EUR jako czynnika zróżnicowania w stosunku do obniżenia wartości obligacji (wyrok ETPC z dnia 21 lipca 2016 r., Mamatas i in. przeciwko Grecji, CE:ECHR:2016:0721JUD006306614, pkt 137), co ma zastosowanie również w odniesieniu do depozytów. Następnie wprowadzone przez dyrektywę 94/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów (Dz.U. 1994, L 135, s. 5) rozróżnienie na depozyty o wartości niższej i wyższej niż 100 000 EUR jest pozbawione znaczenia, ponieważ skarżącym odmówiono możliwości żądania zwrotu wierzytelności pochodzących z depozytów przekraczających 100 000 EUR. Wreszcie pozwani w pierwszej instancji naruszyli tę dyrektywę, ponieważ środki związane z warunkami finansowania przyjęte przez Eurogrupę podczas spotkania w dniu 16 marca 2013 r. przewidywały, że depozyty do wysokości 100 000 EUR poniosą stratę w wysokości 6,75%.

188 W czwartej kolejności skarżący w pierwszej instancji twierdzą, że są dyskryminowani w porównaniu z deponentami i akcjonariuszami banków innych PCWE, które skorzystały z pomocy finansowej. W tym względzie podkreślają oni w szczególności, że kwota tej pomocy była każdorazowo wyższa od kwoty IPF przyznanej Republice Cypryjskiej i że została przyznana na mniej restrykcyjnych warunkach.

189 Wreszcie, w piątej kolejności, Sąd błędnie uznał, że skarżący w pierwszej instancji znajdowali się w sytuacji odmiennej od sytuacji członków cypryjskiego sektora bankowości spółdzielczej z uwagi na niewypłacalność, w jakiej znajdowały się Laïki i BoC, podczas gdy, po pierwsze, niewypłacalność ta uległa przyśpieszeniu wskutek zachowania pozwanych w pierwszej instancji. Po drugie, ponieważ owa niewypłacalność nie została stwierdzona przez organ administracyjny lub sądowy, niejasne pojęcie „niewypłacalności" nie może stanowić obiektywnego uzasadnienia odmiennego traktowania, którego ofiarami byli skarżący w pierwszej instancji. Co więcej, Sąd nie miał podstaw do oparcia się na sprawozdaniu MFW z maja 2013 r., ponieważ zostało ono sporządzone po przyjęciu środków, o których mowa w pkt 124 niniejszego wyroku.

190 Pozwani w pierwszej instancji kwestionują te poszczególne argumenty.

Ocena Trybunału

191 Ogólna zasada równego traktowania jako zasada ogólna prawa Unii wymaga, aby porównywalne sytuacje nie były traktowane w sposób odmienny, a sytuacje odmienne nie były traktowane w sposób jednakowy, chyba że jest to obiektywnie uzasadnione (wyrok z dnia 6 czerwca 2019 r., P.M. i in., C-264/18, EU:C:2019:472, pkt 28 i przytoczone tam orzecznictwo).

192 Naruszenie zasady równego traktowania poprzez odmienne traktowanie zakłada, że odnośne sytuacje są porównywalne pod względem ogółu charakteryzujących je elementów (zob. w szczególności wyrok z dnia 16 grudnia 2008 r., Arcelor Atlantique et Lorraine i in., C-127/07, EU:C:2008:728, pkt 25).

193 Jeżeli chodzi, w pierwszej kolejności, o zarzut dotyczący rzekomej dyskryminacji pomiędzy z jednej strony skarżącymi w pierwszej instancji a z drugiej strony wierzycielem Laïki, którego roszczenia wynikają z AWP, tzn. CBC, to Sąd zauważył w pkt 448 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 447 drugiego zaskarżonego wyroku, że – jak przyznali sami skarżący w pierwszej instancji – udzielenie AWP należy do kompetencji krajowych banków centralnych, co oznaczało, że w niniejszym przypadku tylko CBC mógł udzielić Laïki AWP i w ten sposób posiadał wobec niego wierzytelność.

194 W pkt 449 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 448 drugiego zaskarżonego wyroku Sąd wyjaśnił, że w odróżnieniu od posiadaczy niegwarantowanych depozytów odnośnych banków i akcjonariuszy BoC, którzy działają wyłącznie w interesie prywatnym, bank centralny Eurosystemu podejmuje decyzje, kierując się wyłącznie celami interesu publicznego, jak wynika z wyroków: z dnia 7 października 2015 r., Accorinti i in./EBC (T-79/13, EU:T:2015:756, pkt 92); a także z dnia 24 stycznia 2017 r., Nausicaa Anadyomène i Banque d'escompte/EBC (T-749/15, niepublikowany, EU:T:2017:21, pkt 108, 109).

195 Po stwierdzeniu w pkt 450 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 449 drugiego zaskarżonego wyroku, że CBC nabył wierzytelność z tytułu AWP, aby przyczynić się do realizacji celu leżącego w interesie ogólnym, polegającego na zapewnieniu stabilności cypryjskiego systemu finansowego i całej strefy euro, Sąd doszedł do wniosku w pkt 452 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 451 drugiego zaskarżonego wyroku, że z jednej strony posiadacze niegwarantowanych depozytów w odnośnych bankach i akcjonariusze BoC oraz z drugiej strony posiadacze niegwarantowanych depozytów i akcjonariusze CBC nie znajdowali się w porównywalnych sytuacjach, a tym samym że nie została naruszona zasada równego traktowania.

196 Rozważania te nie są obarczone żadnym naruszeniem prawa w świetle orzecznictwa przytoczonego w pkt 191 i 192 niniejszego wyroku.

197 Ponadto nie można czynić Sądowi zarzutu z tego, że oparł swoje rozumowanie na wyrokach przytoczonych w pkt 194 niniejszego wyroku, ponieważ dotyczyły one zakupu dłużnych papierów wartościowych od państwa greckiego, a nie depozytów bankowych. W tym względzie, jak słusznie zauważył EBC, należy podkreślić, że niezależnie od charakteru rozpatrywanych środków restrukturyzacji długu publicznego Bank Centralny Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC), który realizuje cel leżący w interesie publicznym, znajduje się w sytuacji odmiennej od sytuacji zarówno inwestorów prywatnych posiadających wierzytelności wobec państwa, jak i od sytuacji posiadaczy depozytów bankowych, takich jak skarżący w pierwszej instancji.

198 W drugiej kolejności, jeżeli chodzi o zastrzeżenie dotyczące rzekomej dyskryminacji między skarżącymi w pierwszej instancji z jednej strony a posiadaczami depozytów utworzonych w oddziałach greckich z drugiej strony, to skarżący w pierwszej instancji podnoszą, że taka dyskryminacja jest sprzeczna ze swobodą przedsiębiorczości. W tym względzie wystarczy stwierdzić, że podnoszą oni ten zarzut po raz pierwszy przed Trybunałem, a zatem zarzut ten należy odrzucić jako niedopuszczalny (zob. podobnie wyroki: z dnia 13 grudnia 2017 r., Telefónica/Komisja, C-487/16 P, niepublikowany, EU:C:2017:961, pkt 84; a także z dnia 26 września 2018 r., Philips i Philips France/Komisja, C-98/17 P, niepublikowany, EU:C:2018:774, pkt 42).

199 W pozostałym zakresie należy zauważyć, że argumenty skarżących w pierwszej instancji dotyczą, przy czym nie zostało podniesione przez nich jakiekolwiek przeinaczenie, ustaleń faktycznych i oceny dowodów przedstawionych przez Sąd w pkt 467, 476 i 477 pierwszego zaskarżonego wyroku oraz w pkt 466, 475 i 476 drugiego zaskarżonego wyroku, odnoszących się do istnienia ryzyka ogólnego wycofania depozytów w Grecji, które wywołałoby obniżenie wartości depozytów założonych w oddziałach greckich, co uzasadniałoby zarzucaną dyskryminację, oraz do kontekstu faktycznego, w jakim Eurogrupa wspierała PSI, a tym samym, ze względów wymienionych w pkt 127 i 128 niniejszego wyroku, należy je odrzucić jako niedopuszczalne.

200 W trzeciej kolejności, jeżeli chodzi o zastrzeżenie dotyczące rzekomej dyskryminacji pomiędzy skarżącymi w pierwszej instancji z jednej strony a deponentami odnośnych banków, których depozyty nie przekraczały 100 000 EUR, z drugiej strony, należy zauważyć, po pierwsze, że wniosek, do którego Europejski Trybunał Praw Człowieka doszedł w wyroku z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie Mamatas i in. przeciwko Grecji (CE:ECHR:2016:0721JUD006306614, pkt 137), zgodnie z którym użycie progu 100 000 EUR jako czynnika zróżnicowania w odniesieniu do ustanowienia obowiązku obniżenia wartości obligacji jest niesprawiedliwe, został wyciągnięty ze względu na szczególny status wierzyciela z tytułu obligacji odnośnych osób fizycznych lub prawnych, a nie ze względu na szczególny status deponentów bankowych, o którym mowa w dyrektywie 94/19.

201 W tym ostatnim względzie, i po drugie, w odniesieniu do argumentacji przedstawionej przez skarżących w pierwszej instancji w celu zakwestionowania znaczenia tej dyrektywy w kontekście niniejszych spraw, należy stwierdzić, że argumentacja ta nie odpowiada wymogom przypomnianym w pkt 127 niniejszego wyroku, zgodnie z którymi należy dokładnie wskazać zakwestionowane części wyroku, którego uchylenia zażądano, oraz argumenty prawne, które szczegółowo uzasadniają to żądanie, wobec czego należy ją odrzucić jako niedopuszczalną.

202 W czwartej kolejności, jeżeli chodzi o zastrzeżenie dotyczące rzekomej dyskryminacji pomiędzy z jednej strony skarżącymi w pierwszej instancji oraz z drugiej strony deponentami i akcjonariuszami banków PCWE innych niż Republika Cypryjska, którzy skorzystali z pomocy finansowej przed tym państwem członkowskim, należy stwierdzić, że w pkt 490 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 489 drugiego zaskarżonego wyroku Sąd zauważył, iż środki, które mogą być powiązane z pomocą finansową udzielaną przez EMS w celu rozwiązania trudności finansowych napotkanych przez państwo członkowskie stojące w obliczu potrzeby dokapitalizowania swojego systemu bankowego, mogą się

zasadniczo różnić w poszczególnych przypadkach, w zależności od szeregu czynników innych niż wysokość pomocy względem wielkości gospodarki tego państwa. W tym względzie Sąd wyjaśnił we wspomnianych punktach zaskarżonych wyroków, że czynniki te mogą w szczególności obejmować sytuację gospodarczą państwa będącego beneficjentem, perspektywy przywrócenia rentowności banków i przyczyny, które doprowadziły do trudności napotkanych przez te instytucje, w tym, w stosownych przypadkach, nadmierny rozmiar sektora bankowego w państwie będącym beneficjentem w stosunku do jego gospodarki krajowej, rozwój międzynarodowej sytuacji gospodarczej lub wysokie prawdopodobieństwo przyszłych interwencji ze strony EMS (lub innych organizacji międzynarodowych, instytucji i organów Unii lub państw członkowskich) w celu wsparcia innych państw w trudnej sytuacji, które może wymagać profilaktycznego ograniczenia kwot przeznaczonych na poszczególne interwencje.

203 Argumenty skarżących w pierwszej instancji nie są w stanie wykazać, że taka ocena Sądu jest błędna. Po pierwsze, podkreślana przez nich okoliczność, że „funkcja ekonomiczna depozytu [lub akcji] w państwie strefy euro jest porównywalna z funkcją, jaką pełni on we wszystkich innych państwach strefy euro", w żaden sposób nie oznacza, że deponenci i akcjonariusze Republiki Cypryjskiej znajdują się w sytuacji porównywalnej z sytuacją deponentów i akcjonariuszy innych PCWE, którzy skorzystali z pomocy finansowej udzielonej przez EMS przed Republiką Cypryjską, ponieważ czynniki, jakie należy wziąć pod uwagę przy analizie porównawczej, są związane z samymi państwami członkowskimi.

204 Po drugie, nie ma znaczenia, że, jak twierdzą, skarżący w pierwszej instancji „nie mogli w żadnym wypadku zostać pociągnięci do odpowiedzialności z jakichkolwiek powodów, które mogły leżeć u podstaw potrzeby pomocy finansowej dla [Republiki Cypryjskiej]". Okoliczność ta nie tylko nie ma wpływu na rozumowanie przedstawione przez Sąd w ramach oceny istnienia ewentualnej dyskryminacji pomiędzy z jednej strony skarżącymi w pierwszej instancji a z drugiej strony deponentami i akcjonariuszami banków PCWE innych niż Republika Cypryjska, które wcześniej skorzystały z pomocy finansowej udzielanej przez EMS, ale przede wszystkim nie sprzeciwia się ona temu, aby treść środków, którym może towarzyszyć wspomniana pomoc, była podyktowana względami związanymi wyłącznie z trudnościami finansowymi, z jakimi borykało się PCWE, które zwróciło się o tę pomoc.

205 Po trzecie, należy stwierdzić, że argument skarżących w pierwszej instancji, zgodnie z którym Republika Cypryjska otrzymała najniższą kwotę pomocy w najbardziej drastycznych warunkach, jest jedynie powtórzeniem argumentu przedstawionego już przed Sądem, a zatem w świetle orzecznictwa przypomnianego w pkt 127 niniejszego wyroku należy go odrzucić jako niedopuszczalny.

206 W piątej kolejności, jeżeli chodzi wreszcie o zastrzeżenie dotyczące rzekomej dyskryminacji między skarżącymi w pierwszej instancji z jednej strony a członkami cypryjskiego sektora bankowości spółdzielczej z drugiej strony, należy stwierdzić, że sformułowane przez skarżących krytyczne uwagi dotyczące rzekomej niewypłacalności odnośnych banków, która miała zostać przyspieszona przez zachowania pozwanych w pierwszej instancji, oraz dotyczące braku środka zaskarżenia decyzji administracyjnej lub orzeczenia sądowego w celu zakwestionowania wspomnianej niewypłacalności są zbyt nieprecyzyjne i niewystarczająco udowodnione, aby Trybunał był w stanie dokonać kontroli zaskarżonych wyroków. Ponadto owe krytyczne uwagi w znacznej mierze dotyczą oceny okoliczności faktycznych. Tymczasem należy przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 128 niniejszego wyroku taka ocena nie może być objęta kontrolą, jaką Trybunał ma przeprowadzić w postępowaniu odwoławczym, chyba że doszło do przeinaczenia okoliczności faktycznych, co nie zostało jednak podniesione w niniejszej sprawie.

207 Ponadto, jeżeli chodzi o argument dotyczący tego, że Sąd nie mógł oprzeć swojego rozumowania, zawartego w pkt 503 pierwszego zaskarżonego wyroku i w pkt 502 drugiego zaskarżonego wyroku, na sprawozdaniu MFW z maja 2013 r., należy podkreślić, że jak słusznie wskazała Komisja, Sąd odniósł się do tego sprawozdania, jedynie aby potwierdzić swój wniosek, zgodnie z którym cypryjski organ centralny, Co-operative Central Bank, oraz instytucje kredytowe sektora bankowości spółdzielczej,

w odróżnieniu od odnośnych banków, nie znajdowały się w sytuacji niewypłacalności. Sąd doszedł do takiego wniosku we wspomnianych punktach zaskarżonych wyroków w oparciu o dowody, których skarżący w pierwszej instancji nie kwestionują, a mianowicie, po pierwsze, sekcję 3.1 ujawnienia informacji dokonanego przez ten podmiot w maju 2013 r. w ramach trzeciego filaru „regulacji Bazylea", mającego na celu zapewnienie minimalnego kapitału własnego w celu zapewnienia stabilności finansowej banków, oraz po drugie, odpowiedzi udzielone przez EBC na rozprawie przed Sądem, wobec czego argument ten należy oddalić jako bezzasadny.

208 Wynika z tego, że zarzut ósmy należy oddalić.

209 Ponieważ wszystkie zarzuty zostały oddalone, odwołania skarżących w pierwszej instancji należy oddalić w całości.

W przedmiocie skarg do Sądu

210 Zgodnie z art. 61 akapit pierwszy zdanie drugie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wypadku uchylenia orzeczenia Sądu Trybunał może wydać orzeczenie ostateczne w sprawie, jeśli stan postępowania na to pozwala.

211 Sytuacja taka ma miejsce w niniejszej sprawie.

212 Po pierwsze, z uzasadnienia przedstawionego w pkt 78–97 niniejszego wyroku wynika bowiem, że Eurogrupa nie stanowi podmiotu Unii ustanowionego w traktatach, którego akty lub zachowania mogłyby być przedmiotem skargi o stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej Unii na podstawie art. 340 akapit drugi TFUE.

213 W związku z tym należy uwzględnić podniesione przez Radę zarzuty niedopuszczalności w zakresie, w jakim dotyczą one skarg skarżących w pierwszej instancji w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P skierowanych przeciwko Eurogrupie.

214 Po drugie, jeżeli chodzi o art. 2 ust. 6 lit. b) decyzji 2013/236, to w pkt 116 niniejszego wyroku wskazano, że o ile przepis ten wymagał od Republiki Cypryjskiej utrzymania lub dalszego wdrażania zamiany niegwarantowanych depozytów BoC na akcje, o tyle nie pozbawiał on cypryjskich organów szerokiego zakresu uznania w celu określenia szczególnych warunków tej zmiany. W konsekwencji szkoda, jaką rzekomo ponieśli skarżący w pierwszej instancji w wyniku tej zamiany, wynikała w każdym wypadku nie ze wspomnianego przepisu, lecz ze środków wykonawczych przyjętych przez Republikę Cypryjską w celu wdrożenia tej zamiany.

215 W konsekwencji należy uwzględnić zarzuty niedopuszczalności podniesione przez Radę w związku z art. 2 ust. 6 lit. b) decyzji 2013/236.

216 Z powyższego wynika, że skargi skarżących w pierwszej instancji w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P w zakresie, w jakim dotyczą Eurogrupy i art. 2 ust. 6 lit. b) decyzji 2013/236, należy odrzucić jako niedopuszczalne.

W przedmiocie kosztów

217 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem jeżeli odwołanie jest bezzasadne lub jest zasadne i Trybunał wydaje orzeczenie kończące postępowanie w sprawie, rozstrzyga on również o kosztach.

218 Zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu postępowania, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tego regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.

219 W niniejszej sprawie, jeżeli chodzi o odwołania wniesione w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P, ponieważ skarżący w pierwszej instancji w tych sprawach przegrali sprawę, należy, zgodnie z żądaniem Rady i Komisji, obciążyć ich ich własnymi kosztami oraz kosztami poniesionymi przez Radę i Komisję w ramach postępowania odwoławczego i postępowania przed Sądem.

220 Jeżeli chodzi o odwołania wniesione w sprawach C-603/18 P i C-604/18 P – ponieważ Rada, Komisja i EBC wniosły o obciążenie skarżących w pierwszej instancji kosztami postępowania, a skarżący ci przegrali sprawę, należy obciążyć ich, poza ich własnymi kosztami, kosztami poniesionymi przez te instytucje w ramach postępowania odwoławczego i postępowania przed Sądem.

221 Zgodnie z art. 140 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tego regulaminu, państwa członkowskie i instytucje, które przystąpiły do sprawy w charakterze interwenientów, pokrywają własne koszty. Republika Finlandii, interwenient w ramach niniejszych odwołań, powinna zatem pokryć własne koszty związane z tymi postępowaniami odwoławczymi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

1) **Wyroki Sądu Unii Europejskiej z dnia 13 lipca 2018 r., K. Chrystomides & Co. i in./Rada i in. (T-680/13, EU:T:2018:486) oraz z dnia 13 lipca 2018 r., Bourdouvali i in./Rada i in. (T-786/14, niepublikowany, EU:T:2018:487) zostają uchylone w zakresie, w jakim odrzucają one podniesione przez Radę Unii Europejskiej zarzuty niedopuszczalności w zakresie, w jakim zarzuty te dotyczą wniesionych w tych sprawach skarg skierowanych przeciwko Eurogrupie i art. 2 ust. 6 lit. b) decyzji Rady 2013/236/UE z dnia 25 kwietnia 2013 r., skierowanej do Cypru, w sprawie określonych środków służących przywróceniu stabilności finansowej i trwałego wzrostu gospodarczego.**

2) **Skargi wniesione w pierwszej instancji w sprawach T-680/13 i T-786/14 są niedopuszczalne w zakresie, w jakim są one skierowane przeciwko Eurogrupie i art. 2 ust. 6 lit. b) decyzji 2013/236.**

3) **Odwołania główne w sprawach C-603/18 P i C-604/18 P zostają oddalone.**

4) **Dr. K. Chrysostomides & Co. LLC, Agroton plc, Joanna i Kyriaki Andreou, Bundeena Holding plc, Henrietta Jindra Burton, C & O Service & Investment Ltd, C.G. Christofides Industrial Ltd, Phidias Christodoulou, Georgia Phanou-Christodoulou, Christakis Christofides, Theano Chrysafi, Andreas Chrysafis, Dionysios Chrysostomides, Eleni K. i Eleni D. Chrysostomides, D & C Construction and Development Ltd, Chrystalla Dekatris, Constantinos Dekatris, Dr. K. Chrysostomides and Co., Emily Dragoumi, Parthenopi Dragoumi, James Droushiotis, Eastvale Finance Ltd, Nicos Eliades, Tereza Eliades, Goodway Alliance Ltd, Christos Hadjimarkos, Johnson Cyprus Employees Provident Fund, Kalia Georgiou LLC, Komposit Ltd, Platon M. Kyriakides, L.kcar Intermetal and Synthetic Ltd, Lois Builders Ltd, Athena Mavronicola-Droushiotis, Medialgeria Monitoring and Consultancy Ltd, Neita International Inc., Sophia Nicolatos, Paris & Barcelona Ltd, Louiza Patsiou, Probus Mare Marine Ltd, Provident Fund of the Employees of Osel Ltd, R.A.M. Oil Cyprus Ltd, Steelway Alliance Ltd, Tameio Pronoias Prosopikou Genikon, The Cyprus Phassouri Estates Ltd, The Prnses Ltd, Christos Tsimon, Nafsika Tsimon, Unienergy Holdings Ltd i Julia Justine Jane Woods, Eleni Pavlikka Bourdouvali, Georgios Bourdouvalis, Nikolina Bourdouvali, Coal Energy Trading Ltd, Christos Christofi, Elisavet Christofi, Athanasia Chrysostomou, Sofoklis Chrysostomou, Clearlining Ltd, Alan Dimant, Dodoni Ependyseis Chartofylakou Dimosia Etaireia Ltd, Dtek Holding Ltd, Dtek Trading Ltd, Elma Holdings pcl, Elma Properties & Investments pcl, Agrippinoulla Fragkoudi, Dimitrios Fragkoudis, Frontal Investments Ltd, Costas Gavrielides, Eleni Harou, Theodora Hasapopoullou, Gladys Iasonos, Georgios Iasonos, Jupiter Portfolio Investments pcl, George Karkousi, Lend & Seaserve Ltd, Liberty Life Insurance pcl, Michail P. Michailidis Ltd, Michalakis Michaelides, Rena Michael Michaelidou, Akis Micromatis, Erginos Micromatis, Harinos Micromatis, Alvinos Micromatis, Plotinos Micromatis, Nertera Investments Ltd, Andros Nicolaides, Melina Nicolaides, Ero Nicolaidou, Aris Panagiotopoulos, Nikolitsa Panagiotopoulou, Lambros Panayiotides, Ersi Papaefthymiou, Kostas Papaefthymiou, Restful Time Co., Alexandros Rodopoulos, Seatec Marine Services Ltd, Sofoklis Chrisostomou & Yioí Ltd, Marinos C. Soteriou, Sparotin Ltd, Miranda i Myria Tanou pokrywają, poza własnymi kosztami, koszty poniesione przez Radę Unii Europejskiej i Komisję Europejską, związane zarówno z postępowaniem w pierwszej instancji, jak i z postępowaniem odwoławczym w sprawach C-597/18 P i C-598/18 P.**

5) **Dr. K. Chrysostomides & Co. LLC, Agroton plc, Joanna i Kyriaki Andreou, Henrietta Jindra Burton, C & O Service & Investment Ltd, C.G. Christofides Industrial Ltd, Christakis Christofides, Theano Chrysafi, Andreas Chrysafis, Dionysios Chrysostomides, Eleni K. i Eleni D. Chrysostomides, D & C Construction and Development Ltd, Chrystalla Dekatris, Constantinos Dekatris, Dr. K. Chrysostomides and Co., Emily Dragoumi, Parthenopi Dragoumi, Eastvale Finance Ltd, Nicos Eliades, Tereza Eliades, Goodway Alliance Ltd,**

Christos Hadjimarkos, Johnson Cyprus Employees Provident Fund, L.kcar Intermetal and Synthetic Ltd, Lois Builders Ltd, Medialgeria Monitoring and Consultancy Ltd, Neita International Inc., Paris & Barcelona Ltd, Provident Fund of the Employees of Osel Ltd, R.A.M. Oil Cyprus Ltd, Steelway Alliance Ltd, Tameio Pronoias Prosopikou Genikon, The Cyprus Phassouri Estates Ltd, Christos Tsimon, Nafsika Tsimon, Julia Justine Jane Woods, Eleni Pavlikka Bourdouvali, Georgios Bourdouvalis, Nikolina Bourdouvali, Christos Christofi, Elisavet Christofi, Clearlining Ltd, Dtek Holding Ltd, Dtek Trading Ltd, Agrippinoulla Fragkoudi, Dimitrios Fragkoudis, Frontal Investments Ltd, Costas Gavrielides, Eleni Harou, Theodora Hasapopoullou, Gladys Iasonos, Georgios Iasonos, George Karkousi, Lend & Seaserve Ltd, Michail P. Michailidis Ltd, Michalakis Michaelides, Rena Michael Michaelidou, Andros Nicolaides, Melina Nicolaides, Ero Nicolaidou, Aris Panagiotopoulos, Nikolitsa Panagiotopoulou, Alexandros Rodopoulos, Seatec Marine Services Ltd i Marinos C. Soteriou pokrywają, poza własnymi kosztami, koszty poniesione przez Radę Unii Europejskiej, Komisję Europejską i Europejski Bank Centralny (EBC), związane zarówno z postępowaniem w pierwszej instancji, jak i z postępowaniem odwoławczym w sprawach C-603/18 P i C-604/18 P.

6) **Republika Finlandii pokrywa własne koszty poniesione w ramach niniejszych postępowań odwoławczych.**

Podpisy